

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

De pijn van kerkverlating [p.4]

Gereformeerde Gemeente Brakel

15/10/2015
jaargang 94

nr **03**

De in Brakel woonachtige leden van de Gereformeerde Gemeenten kerken aanvankelijk in Aalst. Vanaf 23 oktober 1949 worden er (als afdeling van Aalst) echter ook zondagse diensten belegd in Brakel, in de landbouwschuur van C. van Dalen. Op 6 februari 1952 vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats en neemt men een nieuw

kerkgebouw aan de Jonker Aartendam in gebruik. In verband met de groei van de gemeente, verhuist men in 1983 naar het huidige kerkgebouw aan de Flegelstraat. Omdat de kerk op een voormalige vluchtheuvel is gebouwd, wordt zij 'Vluuthuvelkerk' genoemd. Momenteel is de gemeente vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 384.

Het verlorene zalig gemaakt

Er heerste groot ongenoegen onder velen in Jericho over het optreden van de Heere Jezus. We lezen in vers 7: En allen die het zagen, murmureerden, zeggende: Hij is tot een zondige man ingegaan om te herbergen.

Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was.

Lukas 19:10

We kennen de geschiedenis van Zachéüs, de overste van de tollenaars. Hoe de Heere het wonder van vrije genade in zijn leven wilde verheerlijken. Wat ook zo duidelijk in de vruchten openbaar kwam. De in zichzelf rechtvaardige joden ergerden zich eraan. Ze begrepen niet hoe de Heere Jezus Zich met zo'n tollenaar inliet en niet met hen. De Heere Jezus gaat het uitleggen. "Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was." Hij noemt Zich hier "de Zoon des mensen". Dat is een benaming die naar boven wijst, maar die ook naar beneden wijst. Een benaming die er op wijst dat de Zone Gods de menselijke natuur heeft aangenomen. Hij Die rijk was wilde arm worden, opdat er een volk zou mogen komen die door Zijn armoede rijk zou worden. Het is het antwoord uit de hemel waarin ligt verklaard hoe nu een heilig en rechtvaardig God een weg heeft gebaand waardoor er verloren mensen zalig kunnen worden. Een onbevattelijk wonder van Gods vrije, soevereine genade. Er wordt hier gesproken over het verlorene. Dat betekent, mensen die verloren gaan, die omkomen, die ten verderve gaan. De schrikkelijke werkelijkheid in het leven van een mens van nature. Liggend onder het oordeel Gods van de dervoudige dood. En dat vanwege onze opstand en tegenstand tegen God. Van zo'n verloren mens geldt dat hij of zij nooit uit zichzelf naar God zal gaan zoeken of vragen. We zijn immers de vader der leugenen toegefallen en hem dienen wij met heel ons hart. Ieder op zijn eigen wijze. Hetzij net als Zachéüs midden in de wereld, hetzij als een in zichzelf rechtvaardige farizeeër en alles wat daar tussen ligt. Wat is dat woordje "verloren" toch een diep aangrijpend woord. Het

tekent ons dat de mens om eigen schuld naar de ondergang reist, maar ook de totale onmogelijkheid van de kant van de mens om zalig te worden.

Maar wonder van genade, nu zegt de Heere Jezus dat Hij gekomen is om het verlorene te zoeken. Op te zoeken om ze zalig te maken. Om ze weer met God in een verzoende betrekking te brengen. Wie zal dat wonder ooit klein kunnen krijgen? Waar ligt daarvan toch de oorzaak waarom Hij dat doet? Nee, die ligt niet in verlorenen, maar die ligt enkel en alleen in het eeuwig welbehagen Gods. Dat er een God in de hemel woont Die Zichzelf een volk wil formeren dat Zijn lof zal vertellen en Die dwars door de diepe val in Adam heen een weg heeft uitgedacht en gegeven in Zijn enig geliefde Zoon waardoor dit welbehagen gelukkig zal voortgaan. De oorzaak ligt in de liefde van Christus tot de deugden van Zijn hemelse Vader, om die op te luisteren. Maar ook in de liefde tot Zijn zwarte bruid, die Hij als een loon op Zijn arbeid uit de handen van Zijn Vader heeft ontvangen.

Nu was de Zoon des mensen gekomen om in een weg van lijden en sterven, maar ook in een weg van dadelijke gehoorzaamheid een volkomen zaligheid voor Zijn bruid te verwerven. Maar Hij zou die zaligheid ook door Zijn Geest toe gaan passen. Daar was Hij nu mee bezig in het leven van Zachéüs. Vele voorbeelden zouden er te noemen zijn tijdens Zijn omwandeling op aarde waaruit blijkt dat Hij het verlorene zocht. Denk bijvoorbeeld maar aan Levi die Hij uit het tolhuis riep. Denk eens aan de moordenaar aan het kruis, die "om vijf voor twaalf" nog door Hem werd gered. Met dit werk gaat Hij nog door, totdat de laatste zal zijn toegebracht tot de gemeente die eenmaal zal zalig worden. De grote vraag in ons leven is of wij persoonlijk al door Hem zijn opgezocht. Wanneer dat gebeurt dan gaan wij onze verloren-

ds. P. Melis,
Ermelo

In dit nummer

4 De pijn van kerkverlating

6 "Het volk Israël leeft!"

11 Het merg van het Evangelie [2]

- 2** Het verlorene zalig gemaakt
- 3** Het Schatboek [40]
- 5** Preeklezen in de eredienst [7]
- 7** Even maar...
- 8** Commissie Dordrecht 1982-2015 [2]
- 9** Zal men ook de jonge kinderen dopen? [4]
- 10** Broederlijke ontmoetingen
- 12** Organdonatie en naastenliefde [3]
- 13** Collecte voor de emerituskas
- 14** Boekennieuws
- 15** Kerknieuws
- 17** Berichten
- 18** Kerkdiensten
- 24** Waarom de hoogte van het traktement in de beroepsbrief?

Het Schatboek [40]

Zondag 38: Het vierde gebod: De dag des HEEREN

heid voor God inleven. Gezondigd tegen een goedgevoelend God Die ons dag aan dag overlaadt met Zijn gunstbewijzen. Al ons doen en laten wordt bij het licht van Gods Geest als een wegwerpelijke kleed. De weg van de aarde naar de hemel door ons eigen toedoen toegesloten. Als een verloren mens over de wereld te gaan. Dan gaan we bekennen dat wij onszelf het rechtvaardig oordeel Gods hebben waardig gemaakt. Dan wordt het eigen schuld en wordt er gebogen onder een heilige en rechtvaardige God Die van Zijn recht geen afstand kan doen. Maar toch, de trekkende liefde Gods doet de zondaar roepen om genade.

Wat is het een onuitsprekelijk wonder wanneer het Hem behaagt, op Zijn tijd, in ons leven te verschijnen als de Immanuël. God, geopenbaard in het vlees.

Wanneer het dan de Heere op Zijn tijd behaagt om het Evangelie te openen, wat krijgen dan de woorden van onze overdenking waarde: Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Wat zijn die woorden dan ook gepast. Die zijn dan als water op een dorstige ziel. Dan wordt ons de weg gewezen waardoor het nog weer goed kan komen. Dat geeft een wonderlijke blijdschap in het hart.

Maar nu zegt de Heere Jezus dat Hij gekomen was om zalig te maken. Dat wijst toch op de toepassing van de zaligheid aan het hart van de zondaar.

Het is groot om te mogen weten dat er een Zaligmaker is, maar nu ook te mogen weten dat die Zaligmaker ook voor mij is gekomen. Dat werd waar in het leven van Zachéüs. De Heere Jezus zegt tegen hem: Heden is deze huize zaligheid geschied. Wat is het een onuitsprekelijk wonder wanneer het Hem behaagt, op Zijn tijd, in ons leven te verschijnen als de Immanuël. God, geopenbaard in het vlees. Dan zijn de ogen zalig van het zien. Dan mag de ziel zich verblijden in Hem. De Schoonste onder de mensenkinderen in Wiens lippen genade is uitgestort.

Uit: Zondag 38;
HET SCHATBOEK,
Z. Ursinus, deel 2;
Gebr. Koster,
Barneveld 2014

Het gebod zelf

Het gebod heeft twee delen. Het ene deel, dat de sabbat geheiligd moet worden, betreft de zedelijke wet en is eeuwigdurend. Het andere deel, dat de zevende dag geheiligd moet worden, betreft de ceremoniële wet en duurt slechts voor een tijd, namelijk tot de komst van de Messias. Dat het eerste deel eeuwigdurend is blijkt uit het doel waartoe dit gebod is ingesteld, namelijk dat God in het openbaar in de gemeente verheerlijkt wordt, of dat de kerkendienst altijd onderhouden wordt en in gebruik blijft. Hierin moet de ware leer van God klinken.

Het andere deel is ceremonieel en niet eeuwigdurend, want de sabbat van de zevende dag was door God in de afkondiging van de wet bestemd voor de onderhouding van de Mozaïsche dienst of de Levitische ceremoniën. Daarom is door de komst van de Messias, tegelijk met de andere ceremoniën en voorafbeeldingen, ook de sabbat van de zevende dag vervuld en afgeschaft.

Gedenkt de sabbatdag

God spreekt met nadruk, als over een zaak die ons zeer streng geboden wordt. Het is alsof Hij zegt: "Onderhoud de sabbatdag met grote zorg en eerbied". Hij gebiedt dit zo streng, omdat de schending van de sabbat een schending van de hele dienst van God was, want het veronachtzamen van de kerkendienst verderft gemakkelijk de leer en de dienst van God. God wilde ook door een zo strenge eis betreffende de sabbat, die een voorafbeelding was, de grootte en de noodzaak van de betekende zaak, namelijk de geestelijke sabbat, te kennen geven. Hij wil dat de uitwendige sabbat dient om in ons de geestelijke sabbat te beginnen en te volmaken.

Het heiligen van de sabbat

Het heiligen van de sabbat betekent niet de dag in luie ledigheid doorbrengen. Het is op die dag heilige werken doen. God heeft zes dagen voor de arbeid en de zevende dag voor Zijn dienst aangewezen, niet omdat Hij zou willen dat wij op andere dagen de dienst van God en de overdenking van Goddelijke dingen nalaten. Hij wil op de sabbat dat niet alleen de persoonlijke dienst, zoals op andere tijdstippen, maar ook de openbare dienst van God in de gemeente geoefend moet worden. Daarvoor moet alle andere arbeid, die ieder in zijn beroep op andere dagen verricht, wijken. Er is ook werk dat het gebruik van de sabbat niet verhindert, maar veeleer opluistert en bevestigt. Zo is er het werk dat betrekking heeft op de dienst van God, op de heilige ceremoniën, op naastenliefde, op de levensbehoefte van onszelf of van een ander, dat het niet tot een andere tijd uitgesteld kan worden.

Het hele gezin

De Heere wil dat ook de kinderen (en het hele huisgezin) de arbeid neerleggen. Allereerst opdat ook zij door hun ouders en hun heren in de dienst van God opgevoed en onderwezen worden, en tot het gebruik van de kerkdienst toegelaten worden. God wil dat ook zij leden van Zijn gemeente zullen zijn. Vervolgens ook opdat de liefde en de weldadigheid ten opzichte van de naaste, vooral op de sabbat, in de gemeente geoefend en betoond worden.

De pijn van kerkverlating

Kerkverlating is en blijft een grote zorg. Wat kun je je machteloos en verdrietig voelen als kinderen andere wegen gaan. Het zal je kind maar zijn! Regelmatig duikt het onderwerp kerkverlating op in het (kerkelijke) nieuws. De oorzaak is niet eenvoudig vast te stellen en een sluitende oplossing bestaat niet. Is het terecht dat er zoveel aandacht is voor kerkverlating? En wat betekent dat voor de gemeente?

S. Jacobse,
Waddinxveen
L.A. Kroon,
Woerden

Kerkverlating is niet alleen het gevolg van een verschil rondom prediking, gemeente of pastoraat, maar heeft een geestelijke oorzaak. Van onszelf zijn we allemaal kerkverlaters. Daarvoor moeten we terug naar Genesis 3. Daar hebben wij de gemeenschap met God verlaten om ons heil buiten Hem te zoeken. Van terugkeer is alleen sprake als God terugbrengt en herstelt in Zijn gemeenschap. Of we nu lijken op de oudste of op de jongste zoon uit Lukas 15, we moeten allemaal verlost worden van onze zondige dwaalwegen. *Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods; En worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is;* (Romeinen 3: 23, 24). Er is alleen verwachting bij God vandaan. Ook voor kerkverlaters. Het is wel de vraag hoe we met deze verwachting omgaan. Als het probleem vooral geestelijk is, moeten kerkenraden en predikanten zich dan niet uitsluitend richten op prediking, catechese en huisbezoek? Dat is toch wat de Heere bij uitstek zegent. Of is er toch meer nodig?

Gemeenschap van mensen

Hoewel God persoonlijk in harten werkt, doet Hij dit gewoonlijk in de context van de gemeenschap waarin mensen leven. Hij is de God van Abraham, Izak en Jakob. Hij is de God van Israël. Hij werkt van geslacht tot geslacht en doet dit binnen de bedding van Zijn gemeente. Binnen de gemeenschap van Zijn volk worden de kinderen van de christelijke gemeente gedoopt. Deze gemeenschap was ook het kenmerk

van de christelijke gemeenten in het Nieuwe Testament. Het was een gemeenschap rondom Gods getuigenis. Het ging om Zijn eer en de zaligheid van zondaren. Maar in deze gemeenschap was er ook oog voor allen. Arm en rijk, vrije en slaaf, man en vrouw, oud en jong, gezond en ziek; iedereen hoorde erbij. Hiervan ging werfkracht uit.

Als we spreken over kerkgenootschappen en gemeenten moeten we daarom geen tegenstelling maken tussen de gemeenschap rondom het Woord en de gemeenschap waarin wordt omgezien naar elkaar. Deze zijn met elkaar verbonden. Dit geldt ook als we spreken over kerkverlating. Paulus roept de gemeente van Korinthe allereerst op om te onderzoeken of ze 'in Christus' zijn. Daarnaast geeft hij de opdracht om 'gelijke zorg te dragen voor elkander'. *En hetzij dat één lid lijdt, zo lijden al de leden mede* (1 Korinthe 12: 26). Ervaren we als gemeenschap rondom Gods Woord ook de pijn als jongeren losgroeien van de gemeente? Dan zullen we allereerst voor hen bidden om het van de Heere te verwachten. Maar we zullen onszelf ook de vraag stellen welke opdracht de Heere ons als gemeente en als gemeentelid gegeven heeft om deze jongeren te betrekken bij de Heere en Zijn dienst.

Verbondenheid aan de gemeente

De Adieu-studie van de Jeugdbond toont aan hoe belangrijk het is dat jongeren zich inhoudelijk én sociaal verbonden weten met de gemeente waarin ze opgroeien. Het is opvallend dat nagenoeg alle kerkverlaters aangeven dat zij, naast hun ouders, in hun omgeving niemand hadden bij wie ze terecht konden met hun levensvragen. Daar ligt een taak. Binding aan de gemeente begint bij de mensen van de gemeente. Hebben wij in de praktijk hart en oog voor jongeren uit onze omgeving? Deze tijd vraagt om relatiegericht jeugdwerk. In diverse gemeenten worden tieners uit de gemeente verbonden aan een mentor. Dit kan later helpen om de verbinding vast te houden.

Hij werkt van geslacht tot geslacht en doet dit binnen de bedding van Zijn gemeente.

Hoewel de sociale gemeenschap niet losgemaakt kan worden van de inhoudelijke gemeenschap, moeten we wel de spanning tussen beiden erkennen. De kerk is niet uitsluitend een sociale gemeenschap. In de zoektocht naar verbinding zijn niet alle middelen passend bij het karakter van de kerk. Dat hoeft ook niet, omdat de Kerk van Christus is. Hij gebruikt middelen, maar heeft ze niet nodig. Zo gaat de Heere Zijn eigen weg met zondaren. Tot eer van Zijn Naam. Wat een wonder dat Christus daarbij mensen wil gebruiken. Laten we vanuit dit besef onze verantwoordelijkheid verstaan en samen als Jeugdbond en gemeente onze jongeren zoeken te verbinden aan Hem en aan Zijn dienst.

Voor meer informatie: www.jbgg.nl/adieu

Preeklezen in de eredienst [7]

Een oud-ouderling

In onze gemeenten worden ouderlingen regelmatig geroepen voor te gaan in leesdiensten. Dat kan een hele strijd betekenen. Het opzien kan groot zijn, want preeklezen geschiedt voor het aangezicht des Heeren. Aan een aantal ervaren ouderlingen hebben we enkele vragen voorgelegd, o.a. over de eerste preek die gelezen werd, over herinneringen aan een onvergetelijke dienst en over goede raad aan jonge broeders.

v.A.

Toen ik 36 jaar geleden het ambt van ouderling aanvaardde, gold een besluit van de kerkenraad dat iedere ouderling de vrijheid kreeg om in leesdiensten voor te gaan. Ik dacht bij mijzelf: vrijwilligers voor, maar ik niet. Sommige broeders hadden hier problemen mee. Daarom werd dit besluit ongedaan gemaakt.

Toen werd er gestemd voor vaste lezers die daarvoor geschikt geacht werden. Ik had al voor de lessenaar gelezen en werd gestemd om ook in leesdiensten voor te gaan. Wat ik er ook tegenin bracht, ik was gestemd.

Toen brak de eerste keer aan dat ik een preek moest lezen. Dat heeft heel wat teweeggebracht. De week daarvoor, als ik eraan dacht en bezig was om mij hiervoor voor te bereiden, was ik schier niet in staat om mijn werk te doen. Vanwege de strijd en de aanvechtingen meende ik er vanaf te moeten zien. Tot vlak voor de zondag de Heere overkwam uit Psalm 25: 'Hij, Die trouw is, zal mijn voet voeren uit der bozen netten'. De Heere liet Zich niet onbetuigd

en heeft doorgeholpen tot verwondering en verootmoediging! Dit waren toen de slechtste tijden niet, hoewel er altijd een opzien was. Vooral als er met vrucht voor eigen hart gelezen mocht worden en er weerklink mocht zijn in de gemeente.

Bij de keuze van een te lezen preek hield ik er rekening mee dat de dienst niet langer mocht duren dan anderhalf uur. Om deze reden bekortte ik de preek soms iets, bijvoorbeeld het voorwoord, en las ik de te zingen psalmverzen niet helemaal voor. Ik lees de preek drie- tot viermaal van tevoren voor mijzelf, zodat de inhoud goed overkwam. Ook hield ik rekening met het kerkelijk jaar, in verband met feeststoffen en lijdensstoffen.

In september 1985 moest één van onze in Krimpen aan den IJssel wonende dochters een volderen doodgeboren kindje missen. Tijdens de begrafenis, op een dag waarop de zon helder aan de hemel scheen, werd door een ouderling uit die gemeente opgemerkt: 'Dit kindje heeft het zonlicht niet mogen zien, maar wat zou het een groot wonder zijn als het de Zon der

gerechtigheid heeft mogen aanschouwen'. Dit sloeg bij mij naar binnen en ik werd daar werkzaam mee gemaakt aan de troon der genade, maar had er geen licht in.

De zondag daarop was het mijn beurt om te lezen en las ik een preek van wijlen ds. A. Hoogerland, over Exodus 13:21-22, over de wolkkolom en de vuurkolom. Tijdens het lezen van deze preek werd ik als het ware met dat kindje opgenomen in de wolk, bedauwd door de werking van Gods Geest. Ik was boven het stof, zag geen gemeente meer en kwam tot de werkelijkheid na het amen van de preek. Het was in de gemeente merkbaar en voor mijzelf tot diepe verwondering. Ik werd bepaald bij Psalm 8: 'Uw mogendheid heeft sterkte willen gronden. Uit kind'ren ja, uit zuigelingen monden'. Ik kwam in mijn onwaarde terecht met het vierde vers van diezelfde psalm: 'Mijn God, wat is de mens dan op deez' aarde! De broze mens!, hoe klimt hij tot die waarde. Dat gij aan hem in zoveel gunst gedenkt. En 's mensen zoon Uw teêrste liefde schenkt!'

Geen leed zal dit ooit uit mijn geheugen wissen. Een week later hoorden wij van een geoefende vrouw uit een naburige gemeente, dat zij al eerder mocht geloven dat het kindje boven was, waar ik niets van wist. 'Heilig zijn, o God, Uw wegen'.

Wat ik tegen een beginnende broeder zou willen zeggen als het gaat om de keuze van een te lezen preek: smee de Heere of Hij hierbij leiding wil geven. In de preek dient ieder aangesproken te worden, de onbekeerden, de jeugd, de bekommerden en de bevestigde kinderen Gods. De preek dient schriftuurlijk te zijn, waarin het bevindelijk element niet mag ontbreken. Een beginnende broeder wil ik er ook op wijzen dat er in het gebed in de eredienst een zekere orde dient te zijn. Hierin mag de Naam des Heeren niet te pas en te onpas worden gebruikt. Gevraagd dient te worden om geleid te worden door de Geest der genade en der gebeden om geholpen te worden ter bekwamer tijd.

De luisterende gemeente zou ik op het hart willen drukken om het gestrooide zaad niet door de vogelen des hemels te laten wegpikken, zoals door wereldse gesprekken. Vraag om biddend werkzaam gemaakt te mogen worden, of de Heere de gelezen preek wil heiligen aan het hart tot lering, bovenal tot bekering en onderwijzing. Want eenmaal komt de Heere erop terug wat wij met het gehoorde gedaan hebben.

“Het volk Israël leeft!”

Niet lang geleden sprak hij op een studiedag van het Deputaatschap voor Israël. Inmiddels is een boek van hem vertaald en uitgegeven in samenwerking met hetzelfde deputaatschap. Reden genoeg om aandacht te geven aan het werk van Paul Morris waarvan de vertaling dit jaar verscheen onder de titel “Het volk Israël leeft!” (“Am Yisrael Chai”!)

ds. C. Sonneveld,
Krabbendijke

Het boek van deze Engelsman is opgebouwd uit vier hoofddelen. In het eerste deel stelt hij dat Gods verbond met Israël nog steeds van kracht is. Wie dat ontkent maakt zich schuldig aan “uitsluitingstheologie” of “zelfverheffingstheologie”. De schrijver duidt zijn eigen visie aan als “vervullingstheologie” of “inentingstheologie”. Het huidige Joodse volk is dan wel een afgebroken tak, maar geen vernietigde tak. Bekeerde Joden worden geënt op hun eigen “olijfboom” (het volk Israël vóór de komst van Christus).

We moeten dan ook bidden voor de zaligheid van Gods oude bondsvolk. Reeds het Handboek voor de Openbare Eredienst in de Westminster Geloofsbelijdenis van 1646 riep daartoe op. Bidden voor de komst van Gods Koninkrijk houdt ook in dat we bidden voor de bekering der Joden. Dit werd gezegd door ‘de beste en hoogst opgeleide predikers en theologen die ooit zijn samengekomen om de leer van de Schrift te formuleren’. Morris kan zich beroepen op oude papieren!

Harde waarheden

In alle eerlijkheid: veel Joden verwerpen de Heere Jezus. Hoe komt dat? Morris spreekt van schuld en verantwoordelijkheid, maar wijst ook op Gods welbehagen. Zonder omwegen belijdt hij de onvoorwaardelijke uitverkiezing. Hoewel het verbond onder Israël is gebleven, is het Koninkrijk van hen weggenomen.

Nu moeten we niet alle Joden over één kam scheren. Dat wordt meer dan eens gedaan. Zo wijzen sommigen op het gebruik van de term “de Joden” in het Evangelie naar Johannes. Morris maakt duidelijk dat dit geen aanduiding is voor het hele volk. Het wijst op de Judeeërs (de inwoners van de provincie Judea), en onder hen op de geestelijke leidslieden.

De auteur ziet een blijvende plaats voor het volk Israël. Anderzijds voelt hij niets voor aparte Messias-belijdende gemeenten (gemeenten die in de praktijk trouwens voor de helft uit niet-Joden bestaan). Zulke gemeenten hebben veel weg van een christelijke sekte, zoals de Zevendedagsadventisten. In de nieuwe bedeling worden Joden en heidenen door Christus gemaakt tot één nieuwe mens (Ef. 2:15). Niettemin heeft Morris wel begrip voor het verlangen van Joodse christenen om ook eens ‘onder elkaar’ te zijn. Wie dat afdoet als “judaïseren” moet maar eens letten op de balk in zijn eigen oog. Hoeveel culturele en nationale gewoonten zijn er niet in onze kerken binnengeslopen! Daarbij komt dat de Joden

ontzaglijk veel hebben moeten lijden van christelijke kerken en zogenaamde christenen.

Moeten wij over dat laatste schuld belijden? Morris maakt onderscheid tussen berouw, verontschuldiging en schaamte. Berouw moet getoond worden door de persoon die daadwerkelijk schuld heeft. Een verontschuldiging is op z’n plaats wanneer ons volk, onze kerk of ons voor geslacht betrokken was bij de Jodenvervolging of nalatig is geweest. Voor ons allen is er reden tot schaamte dat deze dingen hebben kunnen gebeuren in het “christelijke Europa”.

Niet verworpen

In hoofdstuk 17 wordt de uitdrukking “het Israël Gods” uit Galaten 6:16 besproken. Het gaat hierbij niet om het zogenoemde “geestelijke Israël”. Wie dat ervan maakt pleegt “identiteitsdiefstal”.

In hoofdstuk 20 komt de landbelofte aan de orde. Volgens Morris is het land niet langer een goddelijke ruimte. Wel is het een plaats voor de Joden om er te wonen. In dat opzicht mogen we niet onverschillig zijn, vooral niet nu er in de media een hetze gevoerd wordt tegen Israël. Zijn er nog blijvende beloften voor het land en de terugkeer daarheen? Morris wil niet teruggripen op beloften dienaangaande in het Oude Testament. We leven nu in de tijd van het Nieuwe Testament. Misschien, zegt Morris, ligt er nog wél een aanknopingspunt in het woordje “totdat” in Lukas 21:24. Hoe dan ook, het gaat uiteindelijk niet om het land, maar om de zaligheid der Joden!

Wat dat laatste betreft is er geen enkele onzekerheid. De woorden ‘Alzo zal geheel Israël zalig worden’ uit Romeinen 11:26 maken het zonneklaar: eenmaal zal het grootste gedeelte van Israël komen tot het heil in Christus! Morris noemt deze openbaring ‘de laatste spijker in de doodskist van zelfverheffing van christenen uit de heidenen’. De Heere weet raad met de vijandschap der Joden, een vijandschap die trouwens niet eens zo heel uniek is. Leeft ze ook niet in ons eigen hart? Heel mooi schrijft Morris over de wisselwerking tussen Israël en de volken. God

N.a.v. “Het volk Israël leeft!” – Joodse thema’s in het Nieuwe Testament; Paul Morris; uitg. Ripe Publishing, Nieuworp en Nunspeet; ISBN 978-94-91000-62-2; 336 blz.; 19,95 euro.

Een zeer overvloedige Fontein

heeft Zijn volk niet verstoten. 'Terwijl christenen uit de heidenen er tevreden mee lijken te zijn als de Joden verstoten blijven, is God heel anders.'

Een paar vragen

Ik heb het boek van Morris met instemming gelezen. Wel vraag ik me af of er in zijn visie op de verhouding van het Oude en Nieuwe Testament niet een Angelsaksisch of evangelisch tintje meespeelt. Naar mijn mening wordt onder ons toch evenwichtiger gedacht over de blijvende betekenis en het "tegoed" van het Oude Testament. In ieder geval is het opvallend dat het boek van Morris de ondertitel heeft meegekregen: "Joodse thema's in het Nieuwe Testament". Ook valt het op dat de schrijver, die al vele jaren actief is voor "Christian Witness to Israel", zonder blikken of blozen spreekt van "zending onder Joden" en zichzelf aanduidt als "zendeling onder het Joodse volk". We moeten bedenken dat het Engelse woord "mission" een wat minder beladen betekenis heeft dan het Nederlandse woord "zending", maar als Gereformeerde Gemeenten geven wij de voorkeur aan de aanduiding "Evangelieverkondiging onder Israël".

Een soortgelijk probleem ontstaat als de vertaler het woord "Judaism" overzet als "judaïsme". Een woord dat in onze taal soms een negatieve connotatie heeft. "Jodendom" zou meer op z'n plaats geweest zijn. Daarnaast heb ik me afgevraagd of het nodig was in deze Nederlandse uitgave zowel de Herziene Statenvertaling als de Statenvertaling te gebruiken. Paul Morris werkt toch met een Engelse Bijbel? Het doet bijna koddig aan als de auteur het heeft over "Engelse en Nederlandse versies van de Bijbel" en dat hij in een bepaald geval 'de vertaling van het NBG' afwijst. Ten slotte maken de gedachten van Morris over aparte Messias-belijdende gemeenten nogal wat bij mij los. Wat betekent dat nu in de praktijk? Moeten wij zulke gemeenten niet meer steunen, althans als we daarmee in aanraking komen buiten Israël? Als Morris gelijk heeft zouden we zodoende meewerken aan de instandhouding van een sekte! Het ingaan op deze vraag valt echter buiten het bestek van een recensie.

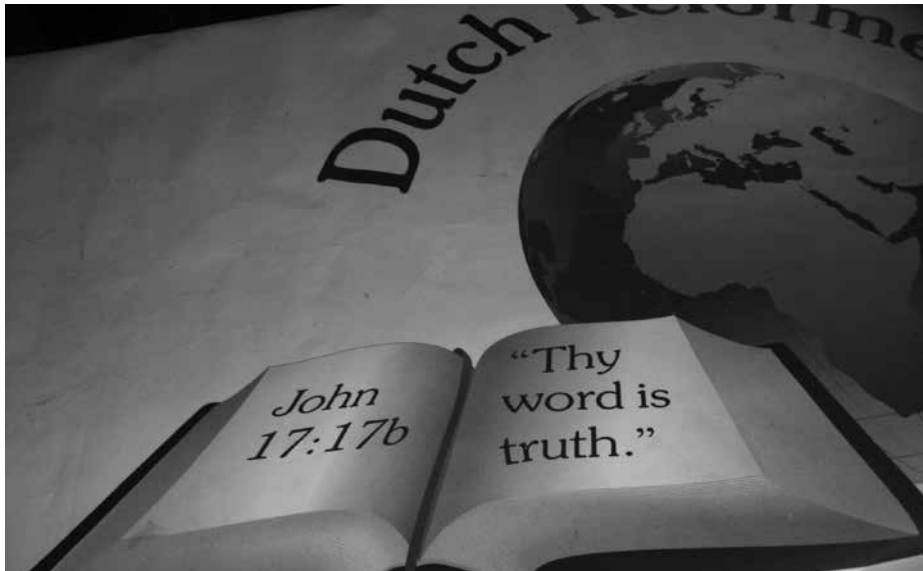

Wie is de Heere? Welke voorstelling maken wij ons van de aanbiddelijke eeuwige God? In onze gedachten en gevoelens? Als ergens blijkt, dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God (Rom. 8:7), dan blijkt dat ook in ons Godsbeeld. We zijn er van nature zo ver vandaan, wat Guido de Brès zo kernachtig uitdrukt aan het einde van het eerste van zijn 37 geloofsartikelen (1561). Wanneer de 39-jarige reformator van de Nederlanden, als tolk van de kerk der eeuwen, de Schrift eerbiedig naspreekt: *'wij geloven allen met het hart en belijden met de mond...'* dat de Heere *'een zeer overvloedige Fontein is van alle goed'*. Dus niet alleen een 'Fontein van alle goed'. Dat zou al genoeg en waar zijn. Niet slechts een 'overvloedige Fontein', nee, een 'zéér overvloedige Fontein van alle goed'. Het hart is er vol van! Nooit te ledigen. Tegen alle verkeerd denken en slecht denken in. Het kan niet te sterk benadrukt worden, dat er een overvloed is in het *'enige, éénvoudige geestelijke Wezen, Hetwelk wij God noemen'*. En wanneer we dat lezen, dan hebben we zo onze vragen en commentaren: maar hoe zit het dan met....? Hoe kan het dan dat? Dat klopt toch niet met...? Zelfs een kind van God kan net als Asaf op weg naar het heiligdom vol zitten met dit soort vragen.

Weet u wat uit deze vragen droevig blijkt? Dat wij Hem niet kennen zoals Hij werkelijk is. Want als we Hem zouden kennen, zouden wij Hem ook zo liefhebben. Dan zouden wij Hem ook zo belijden, van ganser harte. Dat kan niet anders. Want de liefde denkt geen kwaad. Ons eerste geloofsartikel doet een poging om te verwoorden Wie de Heere is. Er worden negen deugden van Hem genoemd, één voor één volmaakheden. Leest u ze maar eens rustig na en overdenk ze. De afdruk van deze - altijd en volmaakt positieve - eigenschappen zal leiden tot de hartelijke belijdenis: Ja, Hij is 'een zeer overvloedige Fontein van alle goed'. Want wij weten van huis uit niet Wie God is, maar wij weten ook niet wat goed is. Dat moet ons ook bekend gemaakt worden: goed is wat tot Gods eer is, wat in overeenstemming is met Zijn rechten en deugden, wat de Middelaar verheerlijkt, als Hij benodigd wordt. Goed in Gods ogen, goed in het licht van de eeuwigheid, goed in het belang van onze zaligheid. Wanneer we dat gaan leren, komen zoveel dingen in ons leven totaal anders te liggen. Dan achten wij dingen goed die we vroeger voor kwaad hielden en omgekeerd. Dan houden wij zaken niet meer voor kwaad, die juist ten goede, ja ten beste voor ons zijn.

Daarom - of we het gevoelen of niet, geloven of niet - het is en blijft aanbiddelijk waar: de Heere is 'een zeer overvloedige Fontein van alle goed'. Hij is het waard om zó gekend, bemind en gevreesd te worden. Want Hij is zoals Hij heet, in heel Zijn wezen en bestaan. Zegt u dat ons eerste geloofsartikel van 450 jaar geleden van ganser harte na?

v. A.

Commissie Dordrecht 1982-2015 [2]

In het vorige artikel gaven we een eerste terugblik op 30 jaar cursuswerk in Ghana. Hieronder het vervolg waarin we ook stilstaan bij het nut van traktaat- en Bijbelverspreiding.

A. Jobse,
Dordrecht

Ook bereikten ons meermalen bedankbriefjes waarin grote waardering werd geuit voor het cursuswerk. Waarbij ik aanteken dat de vele duizenden cursussen in de loop der jaren werden nagekeken door een team van vrijwilligers in het land. In de bloeitijd van ons werk waren dat er meer dan 50, die met vaste regelmaat een portie lessen voor hun rekening namen. Daniel Kessie schrijft ons in januari 1988: *'De boekjes hebben zowel mijn kennis van de Heilige Schriften als mijn christelijk geloof verdiept. Om het alles te bekronen, heeft het mij ook geholpen om veel te weten over Gods Woord en bijzonder over Jezus Christus. Mijn broers en zuster zijn er erg in geïnteresseerd geworden en ik heb ze uw adres laten zien. Ik vertrouw erop dat het volgende pakketje mijn Bijbel zal bevatten en extra boekjes voor mijn*

zuster. Indien mogelijk, stuur me meer boekjes over Markus en Handelingen (de toenmalige cursus, AJ), zodat ik ze kan uitdelen aan mijn eigen broeders en zusters die nog in de duisternis zijn, mijzelf ingesloten.'

Of Joseph Els Essel die in dezelfde tijd ons schrijft:

'Dank u zeer voor het beantwoorden van mijn roep om Gods Woord dat u mij zond in de vorm van een cursus over Markus en Handelingen die, na gemaakt te zijn, beloond wordt met een Holy Bible, traktaatjes en een pen. Moge God uw poging rijkelijk bekronen om de wereld bekend te maken met Zijn heilig Woord en daarin gezegend worden, en moge God u altijd onder Zijn Goddelijke liefde en geopenbaarde genade houden.'

Traktaten

Traktaten, ja, die zijn ook bij duizenden verspreid, vooral in de beginjaren. Het waren kleine pamfletjes, een soort drieluik, met een kernachtige Bijbelse boodschap. Het was ooit de basis van het schriftelijk cursuswerk, vandaar ook de naam waaronder we al die jaren in Ghana werkten: Dutch Reformed Tract Society. Traktaten die heel erg aangesproken hebben, waren onder meer: "Hell & Heaven" (Hel en hemel), "You must be born again" (U moet wederom geboren worden), "The narrow gate" (De enge poort) van de hand van ds. C. Harinck, "What does the Bible mean to us?" (Wat betekent de Bijbel voor ons?) geschreven door ds. J. van Haaren, "What about your soul?" (Wat denkt u over uw ziel?), "Today if you hear his voice" (Heden zo gij Zijn stem hoort) van de hand van ds. A. Vergunst en "What is man?" (Wat is de mens?) van J.C. Ryle. Na de start van de boekwinkel in november 1994 tot op de dag van vandaag zijn en worden deze en andere traktaten nog in grote getale verspreid in het land.

Niet ledig

'Elke Bijbel is een zendeling', zei ooit de bekende prediker C.H. Spurgeon. Zo mag ook het werk van onze commissie gezien worden als niet tevergeefs verricht. Zijn Woord zal immers niet ledig wederkeren, maar het zal doen dat Hem behaagt. Dat wordt treffend geïllustreerd in een geschiedenis uit Frankrijk, lang geleden. Een colporteur verspreidde daar een aantal Nieuwe Testamenten aan soldaten in Toulon. Een soldaat spotte ermee en zei dat het goed dienst zou doen om er zijn pijp mee aan te steken. Anderhalf jaar later verbleef de colporteur in een herberg in het zuiden van Frankrijk. De oudste zoon van de waardin was zojuist begraven. Zij sprak over zijn zalig sterven en zei: 'Al zijn gelukzaligheid kreeg hij door een klein boekje dat hem enige tijd geleden gegeven was'.

Toen de colporteur het kleine boek getoond werd, herkende hij het als hetzelfde Testament dat hij aan de spotter gaf. Hij zag dat vijf of zes van de eerste bladzijden eruit gescheurd waren, maar op de binnenkant stond geschreven: 'Aan mij gegeven te Toulon (datum); eerst veracht, daarna gelezen en tenslotte gezegend tot de zaligheid van mijn ziel'.

Voorwaar, dat is het nut van Bijbelverspreiding.

(slot)

Zal men ook de jonge kinderen dopen? [4]

ds. W. Visscher,
Amersfoort

In het Nieuwe Testament komen we de doop vaak tegen. De Heere Jezus gaf opdracht om te onderwijzen en te dopen (Matth. 28:19). In Markus 16:16 lezen we: 'Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden, maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden'.

Baptisten wijzen erop dat de tekst eerst wijst op geloven en daarna pas op dopen. Die praktijk vinden we ook terug in de Handelingen der Apostelen. Op de pinksterdag zien we dat 'die dan zijn woord - dat Petrus preekte - gaarne aannamen (aannemen is een ander woord voor geloven!) werden gedoopt' (Hand. 2:41a). In Handelingen 8:36 lezen we het verzoek van de kamerling om gedoopt te worden. Het antwoord van Filippus is helder: 'Indien gij van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd' (Hand. 8:37). Hier dus ook weer de lijn van geloven en daarna dopen.

Op veel andere plaatsen komen we dit tegen (Hand. 9:18, 10:44 e.v.). Is hiermee niet duidelijk aangetoond dat er eerst geloofd moet worden en daarna pas mag worden gedoopt?

Inderdaad leert de Schrift duidelijk de geloofsdoop. Volwassen mensen die vanuit het jodendom, het moderne heidendom of het oude heidendom overkomen naar de christelijke gemeente mogen alleen de geloofsdoop ontvangen. We hebben daarom ook een formulier 'om de Heilige Doop aan de volwassenen te bedienen'. Dat formulier stelt een aantal heel ingrijpende vragen aan de persoon die gedoopt zal worden. Daarop moet oprecht geantwoord (kunnen) worden, anders kan er niet worden gedoopt.

De gereformeerde belijdenis leert dus wel degelijk de doop der volwassenen. Maar die doop mag alleen bediend worden in situaties waarbij mensen voor het eerst overkomen naar de christelijke gemeente. Dan en alleen geldt: eerst geloven en ge-

loofsbelijdenis afleggen en daarna dopen. Markus 16:16 gaat dus over een zendings-situatie. Voor de kinderen der gemeente ligt dit echter anders. Die horen uit kracht van het verbond Gods tot de gemeente en worden daarom gedoopt. Dat heeft God in het Oude Testament in de besnijdenis duidelijk gezegd. Daarom dopen we vandaag de dag de kinderen van de gemeente. De doop is - naar onze vaste overtuiging - in de plaats der besnijdenis gekomen. Naast de geloofsdoop kennen we dus binnen de geordende gemeente des Heeren ook de doop uit kracht van het verbond.

Gereformeerde belijdenis

Onze gereformeerde belijdenis, die in allerlei opzicht goeddeels teruggaat op de Institutie van Calvijn, fundeert de kinderdoop in het verbond. Wezenlijk daarbij is dat het in het Oude en Nieuwe Testament inhoudelijk over hetzelfde verbond der genade gaat. Er loopt voor ons besef een heldere en duidelijke lijn van Genesis 3:15 naar Lukas 2:7.

Dat wordt door de meeste baptisten betwist. Voor velen van hen is het Oude Verbond nationaal en aards. Het ging daarin immers om het volk Israël en het land Kanaän. Het Nieuwe Verbond is heel anders. Dat is universeel en geestelijk. Universeel betekent dat het uitgaat naar alle volken der aarde. Geestelijk betekent dat het, meer nog dan het Oude Verbond, geestelijke zaken als inhoud heeft. In het Nieuwe Verbond gaat het om het hemelse Kanaän, de hemel. Het gaat dan vooral om de geestelijke weldaden.

Zelfs bij een voortreffelijk vertegenwoor-

diger van de baptisten, die we om zijn geestelijk leven zeer hoog achten, J. C. Philpot, vinden we dat. Hij was bijvoorbeeld van mening dat de wet der Tien Geboden niet meer geldig is als regel der dankbaarheid voor Gods kinderen. Het Oude en Nieuwe Verbond waren voor hem twee tamelijk verschillende zaken. Baptisten beroepen zich voor deze mening vooral op Jeremia 31:31-34 waar gesproken wordt over een 'nieuw verbond' en een 'verbond, dat Ik met hun vaders gemaakt heb' (Jer. 31:32). Het nieuwe verbond zou een geestelijk verbond zijn, anders dan wat de Heere reeds onder het Oude Testament heeft geopenbaard.

Als we echter de uitleg van deze tekst uit Jeremia 31 nagaan in Hebrreeën 8 en 9, dan blijkt dat het verschil tussen Oud en Nieuw Verbond niet zit in de inhoud van het verbond ('Ik zal hun tot een God zijn...'), maar in de vormgeving, of bediening. Het Oude Verbond is anders als het gaat om de uitwendige godsdienst, niet om de geestelijke strekking. Het Oude Verbond is een heenwijzing naar Christus en de toekomstige geestelijke goederen. Wij zeggen dan dat de bediening van het verbond in het Oude Testament anders is dan in het Nieuwe Testament. Het gaat echter wezenlijk om hetzelfde verbond der genade. Er is meer over deze fundamentele zaak te zeggen, maar in het licht van enkele gedachten over de kinderdoop moeten we ons beperken. Artikel 25 van de NGB gaat hier trouwens ook op in. Dit artikel is gericht tegen allerlei ceremoniën in de Rooms-Katholieke Kerk, maar kiest in de tweede helft ('nochtans blijft ons... e.v.') ook scherp positie tegen de wederdopers en het uiteen trekken van het Oude en Nieuwe Verbond.

Er zijn meer zaken die door baptisten worden ingebracht tegen de kinderdoop. Het voert te ver om dat allemaal te noemen. In een volgend en laatste artikel wil ik nog enkele afsluitende opmerkingen maken. Het gaat dan vooral om een handreiking hoe we met deze dingen in de concrete praktijk omgaan.

In de gemeente of familie kan dit heel veel te denken geven. Vooral als leden of (klein)kinderen andere wegen gaan. Want, laten we heel eerlijk zijn: Het is niet gering om kinderen ongedoopt te laten! Calvijn schrijft letterlijk dat het kan leiden tot een 'soort geremdheid om kinderen op te voeden tot een vroom leven' (Institutie, 4,16,32).

(wordt vervolgd)

Broederlijke ontmoetingen

rondom zending en evangelisatie

Het was volgens het verslag in het zendingsblad 'Paulus' een prachtige dag, die vrijdag 15 april 1988. Onder een wolkeloze hemel waren vele genodigden bijeengekomen ter gelegenheid van de instituering van de Nigeria Reformed Church (NRC). Deze zusterkerk ontstond uit het zendingswerk van onze gemeenten. Wat is er sinds die tijd veel veranderd. In Nederland en ook in Nigeria.

De 'dochterkerk' ontwikkelde zich tot een 'zusterkerk'. Een kerk die zelfstandig haar eigen besluiten neemt. Die eigen verantwoordelijkheid draagt voor haar handelen. Die tegelijkertijd nauw aan onze gemeenten verbonden is en blijft.

In de achterliggende jaren is er het nodige veranderd in de manier van samenwerking. Vanaf 1974, toen zendeling Joh. Commelin de rivier de Onuenyim overstak die het Igede-gebied van het Izi-gebied scheidt, zijn zendingswerkers met verschillende functies uitgezonden. Denk daarbij aan evangelisten, docenten voor de bijbelschool, zendingspredikanten, verpleegkundigen, artsen en landbouwkundigen... Een fors zendings-team diende in Izi onder verantwoordelijkheid van het zendingsdeputaatschap. De laatste werkers die werden uitgezonden, werkten onder verantwoordelijkheid van de NRC. Daarin werd duidelijk hoe de zusterkerk haar eigen verantwoordelijkheid meer en meer ging dragen en nemen.

De verbondenheid met de Gereformeerde Gemeenten is gelukkig niet veranderd. Dit blijkt uit de correspondentieband die bestaat tussen onze gemeenten en de zusterkerken. Daarin is vastgelegd hoe de kerkverbanden met elkaar samenwerken.

Op grond van deze correspondentieband worden bijvoorbeeld over en weer synodevergaderingen bijgewoond. De afgevaardigden functioneren tijdens de zittingsdagen als adviseurs. Ze delen zorgen die zij in hun eigen land ervaren, maar leven ook mee met de zorgen waarvoor de zusterkerk zich gesteld ziet. Voor de broeders uit Nigeria - en overigens ook uit Papoea - was het een bijzonder moment toen onze Generale Synode besloot de kansels open te stellen voor predikanten van deze zusterkerken. Sinds 2008 mogen zij in door ambtsdragers vertaalde kerkdiensten voorgaan. Daaruit blijkt eenheid, ondanks culturele verscheidenheid.

Een onderdeel van het proces van zelfstandig worden is dat de zusterkerk steeds meer ook zelf financiële verantwoordelijkheid draagt voor projecten die uitgevoerd worden. Voor zaken als jongerenwerk, vrouwenwerk, theologisch onderwijs en bijbelvertaalwerk wordt gericht financiële steun vanuit Nederland aangevraagd. Daarnaast financieren zij ook zelf een deel van deze projecten. De Generale Synode heeft in het recente verleden uitgesproken dat het belangrijk is dat er aandacht is voor de inhoudelijke uitwisseling van kennis. Beter gezegd: ook voor het geestelijk karakter van de correspondentieband.

Het zendingsdeputaatschap heeft daarom het initiatief genomen voor het beleggen van een conferentie waarin een thema centraal stond dat zeer actueel is in Nederland, maar niet minder in Nigeria. Op woensdag 7 en donderdag 8 oktober vond deze bijeenkomst plaats in het kerkgebouw van onze gemeente te Gouda. Vertegenwoordigers van de NRC, te weten de predikanten ds. Ebeke, ds. Iziogo, ds. Igweali en ds. Nkwuda kwamen naar Nederland voor een conferentie over het onderwerp 'zending en evangelisatie'. Dit onderwerp gaat natuurlijk niet alleen het zendingsdeputaatschap aan. Daarom waren ook vertegenwoordigers aanwezig van de deputaatschappen voor Evangelisatie, voor Israël, voor Bijbelverspreiding, Buitenlandse kerken en Bijzondere Noden.

Tijdens de twee conferentiedagen werden lezingen gehouden, waarna er uitgebreide gelegenheid voor bespreking en uitwisseling was. Zo werd woensdag nagedacht over de onderscheiden roeping die de kerk heeft op het gebied van evangelisatie (Hand. 11) en zendingswerk (Hand. 13). Ds. G. Clements hield een inleiding over de vraag waarom de vroege kerk zo'n werfkracht had in een tijd van verdrukking en vervolging. De praktijk van het zendingswerk werd zichtbaar in de inleiding van zendingswerker P. de Niet die als vertaler werkt in Guinee. Op de tweede conferentiedag verzorgde ds. Ebeke een lezing waarin hij vertelde over de geschiedenis en de praktijk van het evangelisatiewerk in Nigeria. G. Geijtenbeek vertelde hoe in Nederland het evangelisatiewerk georganiseerd is. Naast het georganiseerde werk, verricht door evangelisten, kwam de verantwoordelijkheid die gemeentelieden hebben, in beide lezingen naar voren. Evangelist G. Baan ging in de middaglezing verder op deze thematiek in.

Op vrijdag 9 oktober werd een bezoek gebracht aan de Theologische School in Rotterdam. Daarin waren zeker de predikanten ds. Iziogo en ds. Nkwuda geïnteresseerd omdat zij nauw betrokken zijn bij de Theologische School van de NRC. 's Middags en 's avonds werd de evangelisatiepost 'In de Gouwstraat' bezocht. Het was goed om in alle openheid en broederlijkheid met elkaar te spreken. Om samen te luisteren naar het Woord van God dat aan tijd noch plaats gebonden is. Dat Woord gaat Zijn weg over deze wereld. Dat mag ook verwachting geven voor de toekomst. Het mag ook de bede geven: 'Uw werk, o HEERE! Behoud dat in het leven...' (Hab. 3: 2m)

J.W. van Toor

Het merg van het Evangelie [2]

Om Fishers boek te verstaan, moeten we ons enigszins verdiepen in de leer van de antinomianen en neonomianen. In deze aflevering beperken we ons tot het antinomianisme.

J.H. Madern,
Bergambacht

Van Maarten Luther (1483-1546) weten we dat hij een vurige geest had. Zijn woorden komen niet zelden ruw over en worden daarom weleens verkeerd verstaan of zelfs misbruikt. Luther benadrukte sterk de rechtvaardiging door het geloof als bevrijding van de vloek der wet en gebruikte daarvoor krachtige woorden. Hij verwierp de roomse leer van de werken der wet als onmisbare grond voor de zaligheid. Daar had hij immers mee geworsteld en het had geen vrede in zijn hart gebracht. Luther had geleerd dat God de goddeloze rechtvaardigt en zijn moegetreden hart vond door het geloof rust in Christus. Toen bleven de goede werken wel nodig, maar als vrucht van het geloof. Denk maar aan Jakobus 2:26: '(...) also is ook het geloof zonder de werken dood'. Ze verdienen de zaligheid niet, want de zaligheid van Gods kinderen is alleen door Christus verdiend. Dat leerde Paulus in de Romeinenbrief en Luther had dit genadewonder zelf in zijn ziel ervaren. Dat Evangelie droeg hij ook uit. Maar sommigen die Luther beluisterden, meenden dat hij leerde dat een christen niets meer met de wet te maken had. Johannes Agricola (1494-1566), een medewerker van Luther met humanistische gedachten, ontkende zelfs de noodzaak van boetvaardigheid en berouw voor de gelovige. Dit leidde in 1537 tot een debat tussen Agricola en Philippus Melancthon (1497-1560), de vriend en latere opvolger van Luther.

Uit de Schrift toonde de Duitse reformator aan dat de wet in de heiligmaking van de zondaar wel degelijk een functie heeft. Luther was tijdens dat gesprek ook aanwezig en verweet Agricola 'anti-nomos' (tegen-wet) te zijn. Agricola was verbaasd, want hij meende juist dat hij in de geest van Luther dacht. Dit conflict tussen Luther en Agricola leidde tot een blijvende scheiding.

Ook in de dagen van Paulus

Antinomiaanse gedachten zijn niet pas in de tijd van de Reformatie ontstaan. Ook Paulus maakte zich zorgen dat sommigen meenden dat de wet als leefregel voor de christen heeft afgedaan. Want wanneer hij in Romeinen 6:14 schrijft: '(...) want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade', haast hij zich om vervolgens in vers 15 te schrijven: 'Wat dan? Zullen wij zondigen, omdat wij niet zijn onder de wet, maar onder de genade? Dat zij verre'. Dit zondigen 'onder de genade' was één van de uitwassen van het antinomianisme. Er waren hoorders die uit de accenten in de prediking deze conclusie trokken: 'We zijn onder de genade, dus de wet heeft geen functie meer en daarom kunnen we ook zondigen'.

Dat is natuurlijk een goddeloze uitleg van Paulus' woorden. Dit punt heeft de antinomianen terecht in een kwaad daglicht gebracht. Uit het vervolg zal blijken dat hiermee niet alles is gezegd over het antinomianisme.

Verzet tegen nadruk op levensheiliging

Om het antinomianisme enigszins te verstaan, moeten we verschil maken tussen wat de predikers leerden en wat sommige hoorders hiervan maakten. Het eerste ziet meer op het leerstellige en het tweede op het praktische element.

De antinomiaanse gevoelens in Engeland waren onder andere een reactie op de krachtige benadrukking van levensheiliging door de puriteinen. Een van de antinomiaanse predikers die veel invloed had was John Eaton (1574-1630). Hij bracht in 1642 één van de eerste antinomiaanse geschriften uit. Het heette "De honingraat van de vrije rechtvaardiging". Eaton citeerde daarin Luther uit zijn Galatenbrief bijna op iedere bladzijde. Hij werd over zijn gevoelens kerkelijk vermaand maar volhardde in zijn standpunten. Op de kansel gebruikte hij scherpe bewoordingen. Hij gebruikte ten aanzien van de voorstanders van levensheiliging woorden zoals 'werkheiligheid, dubbelhartigheid en fariëisme'. Zijn antinomianisme had het karakter van verzet tegen de levensheiliging van de puriteinen.

Uit de Schrift toonde de Duitse reformator aan dat de wet in de heiligmaking van de zondaar wel degelijk een functie heeft.

In de krachtige woorden van Luther meende Eaton een grond te hebben om te leren dat het strenge onderhouden van Gods wet voortkwam uit wettische dienstbaarheid en voor een christen niet nodig was. De nadruk viel bij Eaton op de arbeid van Christus. Dat had Luther immers geleerd. Eaton leefde zelf niet als een goddeloze man. Hij werd na zijn dood herinnerd als een man van grote Godsvrucht, gedrevenheid en voorbeeldig geduld. Daarom is zijn verzet tegen de puriteinse nadruk op levensheiliging opmerkelijk. Is de ware heiligmaking niet een vrucht van de Heilige Geest Die doet vluchten van de zonde, zoals Jozef deed?

(wordt vervolgd)

N.a.v. "Het merg van het Evangelie; met aantekeningen van Thomas Boston", Edward Fisher, uitg. Brevier, Kampen, ISBN 978 949 158 3667, 428 blz.; € 39,90.

Orgaandonatie en naastenliefde [3]

De Bijbel reikt oriëntatiepunten of ankerpunten aan voor het medisch handelen

Bij de bezinning op orgaandonatie zoeken we tevergeefs in de Bijbel naar teksten die in één keer een duidelijk antwoord voor of tegen orgaantransplantatie geven. Dit is logisch, want in de tijd dat de Bijbel werd geschreven, was orgaandonatie niet mogelijk. Dit betekent echter niet dat we vanuit de Bijbel geen lijnen kunnen en moeten proberen te trekken die ons helpen in onze bezinning op orgaandonatie.

Ds. A. Schreuder,
Rijssen

De vraag is: Wat zegt de Heere in Zijn Woord wat van toepassing is (of kan zijn) op deze situatie? De term die hiervoor wordt gebruikt, is "Schriftberoep". Voorop staat dan niet wat ik vind, denk of voel, maar het luisteren naar de Schrift en het proberen Schriftgegevens zorgvuldig toe te passen naar analogie van het geloof. Dit is wat ethiek maakt tot christelijke ethiek.

Drie manieren van Schriftberoep

Bij een beroep op de Heilige Schrift, in dit geval bij orgaandonatie, moeten we ons er goed van bewust zijn *hoe* we met dat Schriftberoep omgaan. Prof. J. Douma noemt in zijn boek "Medische ethiek" (Kampen, 1997) drie manieren waarop in de christelijke, medische ethiek een beroep gedaan wordt op de Heilige Schrift. De Bijbel bepaalt onze christelijke levensinstelling. Douma noemt dat motivatie. De Bijbel geeft ons ook oriëntatiepunten hoe we moeten handelen. Als derde noemt hij de Bijbelse norm of regel. Hier gaat het om geboden die rechtstreeks en altijd, ook nu, van toepassing zijn.

Deze drie manieren van Schriftberoep helpen ons bij de vraag hoe we Gods Woord laten doorklinken in de bezinning op orgaandonatie.

Motivatie

Als eerste manier noemt Douma de motivatie van waaruit we handelen en beslissen wat goed of kwaad is. Wie de Bijbel als het gezaghebbend Woord van God in zijn leven aanvaardt, zal dit in heel zijn doen en laten tot uitdrukking brengen. Als voorbeeld met betrekking tot de gezondheidszorg noem ik de christelijke barmhartigheid, naar analogie van de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan. Werkzaam zijn in de verpleging en de verzorging is dienst der barmhartigheid. Maar ten diepste geldt dit Bijbelse principe breder. Immers, iedere christen wordt in zijn omgeving geroepen vanuit dit principe te leven en te handelen en zijn keuzes te maken.

Oriëntatiepunten of ankerpunten

Als tweede reikt de Bijbel oriëntatiepunten of ankerpunten aan voor het medisch handelen. God is de Schepper, Beschikker

en Onderhouder van het leven van elk mens. Ieder mens is uniek en tegelijk een afhankelijk schepsel en rentmeester. De Bijbel leert ons wat de oorzaak van alle lijden en de dood is: de zondeval. Tegelijk wijst de Bijbel ons de weg hoe we met lijden en sterven moeten omgaan. Ook leert de Heere in Zijn Woord dat dit aardse leven voorbereidingstijd en genadetijd is voor de eeuwigheid.

In de bezinning op allerlei mogelijkheden die de medische wetenschap in onze tijd te bieden heeft, geven deze oriëntatiepunten of ankerpunten richting aan de bezinning over wat wel en niet kan, en wat de grenzen zijn die we in acht moeten nemen. Als voorbeeld noem ik allerlei vragen over wel of niet behandelen bij het ontluikende en pasgeboren leven, maar ook allerlei vragen aan het sterfbed aan het einde van het leven.

Norm(ering)

Als derde noemt Douma de normering. Terwijl bij motivatie en oriëntering sprake is van een meer indirecte manier waarop we ons voor medisch-ethische zaken op de Schrift beroepen, is er bij normering sprake van een *veel directere* manier van Schriftberoep. Dit is het geval bij een beroep op de Tien Geboden. Het zesde gebod 'Gij zult niet doodslaan' geeft ons een norm, een regel, aan die altijd van toepassing is en waarop geen uitzondering is. Dit gebod maakt dat we principieel "nee" zeggen tegen abortus en tegen actieve levensbeëindiging. Douma en velen met hem zijn van mening dat het gebod van de naastenliefde toegepast moet worden *als norm* op orgaandonatie. Orgaandonatie is zo een daad van christelijke naastenliefde. Men verwijst dan naar Matthéüs 22:39 waar de Heere Jezus zegt dat het tweede gebod gelijk aan het eerste is: 'Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf'.

Naastenliefde, gebod of ankerpunt?

Naastenliefde *als gebod* wordt vaak direct in verband gebracht met orgaandonatie. Maar waar ligt nu de link om tussen naastenliefde en orgaandonatie een is-gelijk-teken te zetten? Als er sprake is van een is-gelijk-teken, betekent dit dat niet-doneren *ongehoorzaamheid* is tegen Gods gebod.

Ik denk dat het veel helderheid in de discussie geeft als we naastenliefde niet als een norm, maar als een ankerpunt inbrengen in de discussie over orgaandonatie, om zodoende de vrijwilligheid te benadrukken.

(wordt vervolgd)

Collecte voor de emerituskas

Deze collecte zal ook regelmatig in uw gemeente worden aangekondigd. We kunnen ons echter voorstellen dat u zich afvraagt, waar dit precies voor nodig is. In deze bijdrage geven wij u kort wat informatie over de achtergrond van de emerituskas en de hiervoor noodzakelijke geldmiddelen.

Mr. C.G. Dijkstra,
secretaris,
namens het Deputaatschap voor de Emerituskas

Op grond van artikel 13 van de Dordtse Kerkorde is het een eerschuld van de gemeente die het laatst door een predikant werd gediend, hem na zijn emeritaat te blijven onderhouden. Ditzelfde geldt uiteraard voor de predikantsweduwen en -wezen. *“Zo het geschiedt, dat enige dienaars door ouderdom, ziekte of anderszins onbekwaam worden tot oefening van hun dienst, zo zullen zij nochtans desniettemin de eer en de naam van een dienaar behouden, en van de kerk, die zij gediend hebben, eerlijk in hun nooddrift (gelijk ook de weduwen en wezen der dienaars in het gemeen) verzorgd worden.”*

Het was ds. G.H. Kersten die inzag dat het goed regelen van deze zorg voor de emerituspredikanten en de predikantsweduwen een gezamenlijke verantwoordelijkheid was van alle gemeenten. Op zijn initiatief stelde de Generale Synode de emerituskas in. Van alle gemeenten werd een bijdrage verwacht, zodat op een passende wijze kon worden gezorgd voor zieke en oude predikanten en hun familieleden.

Tot op de dag van vandaag mag de emerituskas nog steeds haar werk doen. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering hiervan ligt bij het Deputaatschap voor de Emerituskas. De deputaten

voeren hun werkzaamheden uit binnen de kaders en instructies die hiervoor door de Generale Synode zijn opgesteld.

Op dit moment ontvangen ongeveer 45 personen (emeritus predikanten en predikantsweduwen) een uitkering uit de kas. Het gaat dan om een jaarlijkse uitkering van circa € 950.000.

Aan de gemeenten wordt op dit moment een bijdrage gevraagd van € 9,- per lid en dooplid. U begrijpt dat het van groot belang is dat alle gemeenten de gevraagde bijdrage voldoen. Dit te meer omdat de bijdrage al niet geheel voldoende is om de uitkeringen te betalen. Gelukkig ontvangt de emerituskas jaarlijks een mooi bedrag van het Deputaatschap voor de Saambinder. In 1949 besloot de Generale Synode namelijk dat het overschot uit de exploitatie van de Saambinder aan de emerituskas zou toekomen.

In het verleden heeft het deputaatschap ook kunnen sparen. Enerzijds omdat een zekere buffer van groot belang is voor de continuïteit van de uitkeringen en anderzijds om de lasten voor het nageslacht niet te sterk te laten stijgen. Het aantal emeritus predikanten en predikantsweduwen neemt (mede door de vergrijzing) steeds verder toe. Naar verwachting zal de hoogte van het jaarlijks uit te keren bedrag de komende jaren dan ook nog stijgen.

Er is er Een die alle zaken leidt en regeert. In die afhankelijkheid proberen wij in biddend opzien ons werk te doen.

Het Deputaatschap van de Emerituskas heeft een verantwoordelijkheid om de financiële zaken zo goed en verantwoordelijk mogelijk te regelen. Anderzijds realiseren wij ons maar al te goed dat we van onze kant een keer uitgerekend moeten raken. Er is er Eén Die alle zaken leidt en regeert. In die afhankelijkheid proberen wij in biddend opzien ons werk te doen. Aan Zijn zegen is alles gelegen!

“Volgende week zondag zal er een extra collecte voor de emerituskas worden gehouden”. U begrijpt dat wij deze graag een keer extra onder uw aandacht brachten.

Boekennieuws

"Bewaard en Vermaand" (125 jaar Gereformeerde Gemeente Westzaan), te bestellen bij J. Tanger (tel. 075-6288823 of jtanger@klikSAFE.nl); 445 blz.; € 19,95, excl. verzendkosten.

Bewaard en Vermaand

De gemeente van Westzaan mocht haar 125-jarig bestaan herdenken. Naar aanleiding van deze blijde gebeurtenis verscheen een kloek herdenkingsboek van 445 pagina's. Vergeleken met het boek dat 25 jaar geleden werd uitgegeven, bevat dit boek veel nieuwe informatie, ook over de eerste honderd jaar van het bestaan van de gemeente in Westzaan.

In de negentiende eeuw waren er in Westzaan en omgeving mensen die geestelijk honger hadden. Er ontstond in Westzaan een afgescheiden gemeente. Contacten werden gelegd met ds. E. Fransen uit Lisse. Hij werd de eerste consulent. Het was alles erg primitief, maar een van de mannen van het eerste uur schreef: 'Maar de Heere, Die betoont heeft in een beestenstal te willen geboren worden, liet Zich niet onbetuigd, maar heeft bij ogenblikken betoond, ook in dat nederige gebouwtje te willen komen, om door Zijn Geest nog te willen ontdekken en vertroosten'. Hoewel de gemeente klein in getal is gebleven, hebben twee oefenaars haar mogen dienen, de broeders Verhagen van 1908-1914 en Van Schothorst van 1914-1918. Ook Westzaan lag en ligt buiten het paradijs. De mannen van het eerste uur vielen weg, maar de Heere zorgde voor dat volk. Vele jaren heeft ouderling B. Roest,

zoals hij op veel plaatsen deed, de catechisaties verzorgd. Soms voelde de kerkenraad zich wat achteruit gezet. Een voorbeeld daarvan: Er kwam een verzoek van de Theologische School om hiervoor te collecteren. De broeders besloten eerst te verzoeken of Westzaan dan ook eens een beurt kreeg van een voorganger. Naar mijn mening is het een zeer goede zaak dat er uitvoerig aandacht besteed is aan het genadewerk Gods, dat niet in cijfers is weer te geven. Maar zoals Psalm 78:3 spreekt: 'Die wij gehoord hebben en weten ze, en onze vaders ons verteld hebben'. Veel herinneringen zijn tot hertoe bewaard gebleven. Verdrietige gebeurtenissen zijn er ook geweest. De kwestie rond ds. R. Kok leidde in Westzaan helaas tot een scheuring. Een gedeelte van de afgescheiden groep werd op 5 juni 1957 toegelaten tot het verband van de Christelijke Gereformeerde Kerken. Soms moest ook vermanend opgetreden worden, zoals op de ledenvergadering van 1967. Aan de ene kant was er grote offervaardigheid, maar aan de andere kant was er grote zorg over de kerkgang. De scriba notuleerde: 'Het mocht nog eens tot zonde worden en we ons van deze slechte gewoonte eens bekeerden'. Toen de gemeente het honderdjarig bestaan herdacht, zei ds. M. Golverdingen: 'De geestelijke weldaden overtreffen de tijdelijke'. Ik heb uit dit prachtige boek maar een greep gedaan. Het gaat niet alleen over Westzaan, maar ook over de gemeenten De Rijk en Zaandam. Als afdeling behoorden ze tot Westzaan. Inmiddels zijn beide gemeente opgeheven. Met vreugde heb ik dit boek besproken. Al vele jaren ben ik in de herfst daar werkzaam en mag ik het Heilig Avondmaal bedienen. Er is sprake van een goede band. Van harte wil ik dit boek aanbevelen. Het is goede lectuur. Maar er is nog een reden. De gemeente van Westzaan staat voor hoge kosten in verband met het opknappen van haar monumentale kerkgebouw en de kosterswoning. Door de aanschaf van dit boek, dat echt niet duur is, draagt u een steentje daaraan bij.

ds. A.J. Gunst, Tholen

Nieuw uitgaven van de Geref. Bijbel Stichting

Van Ditteke den Haan:

Prentenboek "De Bijbel van Dina"

Dit prentenboek vertelt op eenvoudige wijze de wonderlijke geschiedenis van twee mensen die tijdens de watersnoodramp in 1953 gered worden.

Dina, de hoofdpersoon in het verhaal, neemt op de vlucht voor het water ook haar Statenbijbel mee ...

Om voor te lezen voor kinderen vanaf 5 jaar; om zelf te lezen voor kinderen vanaf 7 jaar. Met prenten van Ella Bakker.

Bestelcode: BK67

ca. 48 blz., € 9,95

ISBN: 978-90-72186-85-0

Bijbelboekje Abraham en Izak

Om voor te lezen vanaf 4 jaar, om zelf te lezen vanaf 6 jaar.

Bestelcode: BLBOT4

44 blz., € 4,50

ISBN: 978-90-72186-83-6

Psalm puzzelboek

Bevat 20 puzzels over berijmde psalmen, verdeeld over 3 categorieën: de schepping, wonderen en boetspsalmen. Op de linkerbladzijde staat de psalm om te zingen. Bij elke psalm hoort een invulpuzzel.

Voor kinderen vanaf ca. 6 jaar.

Bestelcode: PPB1

52 blz., € 4,50

ISBN: 978-90-72186-82-9

Wonderen van de Heere Jezus 2

Om voor te lezen vanaf 4 jaar, om zelf te lezen vanaf 6 jaar.

Bestelcode: BLBNT4

44 blz., € 4,50

ISBN: 978-90-72186-84-3

Van Jannie Koetsier-Schokker:

De verloren soldaat gevonden?

Vanaf 9 jaar

Bestelcode: BK68, 84 blz., € 6,50

ISBN: 978-90-72186-86-7

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Bedankt:

Voor Apeldoorn,
ds. W. Harinck te Moerkapelle.
Voor Carterton (Nieuw-Zeeland),
ds. P. van Ruitenburg te Chilliwack (Canada).
Voor Grand Rapids-Beckwith (VS),
ds. E. Hakvoort te Norwich (Canada).
Voor Middelburg-Zuid,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.
Voor Zwijndrecht,
ds. C. Sonneveld te Krabbendijke.

AANGEPASTE KERKDIENT TE KAMPEN

Zaterdag 17 oktober zal in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Kampen een aangepaste kerkdienst gehouden worden voor mensen met een verstandelijke beperking. In deze dienst, die om 14.30 uur begint, hoopt voor te gaan ds. J. IJsselstein.

EEN HERDENKEN...

Het was een ontroerend moment toen de gemeente op zondagmorgen 6 september jl. staande haar geliefde oud-herder en leraar toezong: "Doe bij Uw knecht weldadigheid, o Heer..." Het was de slotpsalm van de herdenkingspreek die ds. Van Krimpen uitsprak t.g.v. het 50-jarig ambtsjubileum van ds. Chr. van der Poel. Vanwege zwakte kon hij zelf niet aanwezig zijn, maar hij luisterde mee bij de kerktelefoon en zo werd toch de verbintenis tussen de oude predikant en de gemeente gevoeld!

De tekstwoorden voor deze herdenkingsdienst waren uit Maleáchi 2 vers 7: "Want de lippen der priesters zullen de wetenschap bewaren, en men zal uit zijn mond de wet zoeken; want hij is een engel des HEEREN der heirscharen".

Gememoreerd werd dat de Heere vele bemoeienissen met de gemeente van Yerseke heeft willen houden door veel knechten naar de gemeente te zenden. Zo mocht ds. Van der Poel de gemeente 35 jaar in actieve dienst dienen en heeft hij zijn krachten aan de gemeente gegeven. Geen te vergeefse arbeid, de Heere heeft zijn bediening binnen en buiten Yerseke willen gebruiken om zondaren te arresteren en als vriend van de Bruidegom te leiden tot de Christus der Schriften. In alle onmogelijkheden heeft de Heere ds. Van der Poel altijd willen helpen en

waar gemaakt wat Hij beloofd heeft: "Ik zal dragen en redden". Zo heeft hij de gemeente in de volle bediening van Woord en sacrament 35 jaar lang mogen dienen totdat hij niet meer kon....

Op 2 september was er een kort samenzijn in de woning van ds. Van der Poel, waar in aanwezigheid van de kinderen en huisgenotes en een delegatie van de kerkenraad felicitaties werden overgebracht en Gods trouw en goedheid werden herdacht.

Door de kerktelefoon waren de bevestiging- en intredeprek te beluisteren waarbij, vooral voor de ouderen, vele herinneringen boven kwamen.

Zo mocht stilgestaan worden bij een mijlpaal in het leven van een oude dienstknecht en van de gemeente van Yerseke en mag het wel leven: Niet ons, o Heere niet ons, Uw Naam alleen zij alle eer en roem gegeven!

Kerkenraad Geref. Gemeente Yerseke

BEVESTIGING EN INTREDE

DS. H. BRONS TE VLAARDINGEN

Dinsdag 15 september jl. was een heuglijke dag voor ons als gemeente van Vlaardingen. Na een vacante periode van 18 jaar werd ds. H. Brons als herder en leraar aan onze gemeente verbonden.

's Middags leidde ds. A. Moerkerken de bevestigingsdienst. De tekstwoorden werden genomen uit 2 Timótheüs 3: 16 en 17 met als thema "De Heilige Schrift" Hij bepaalde ons bij:

1^e *De aard van de Schrift* - Al de Schrift is van God ingegeven.

2^e *Het nut van de Schrift* - tot lering, wederlegging, verbetering en onderwijzing.

3^e *De knecht van de Schrift* - de mens Gods moet volmaakt zijn.

Gewezen werd op de bijzondere band van Paulus met Timótheüs. Paulus' prediking is als middel gebruikt tot de bekering van Timótheüs. Paulus was een identificatiefiguur voor hem. Hij geeft zijn jonge vriend de opdracht: "blijf in de Schrift". Dat geldt voor ons allen, ook voor jongeren. Laat dat niet los. Ook op de Theologische School is dat meegegeven. Blijf daarbij!

Al jong was Timótheüs onderwezen door moeder Eunice en grootmoeder Loïs. U ook broeder Brons, vanaf uw jongste jaren bent u

onderwezen in de Schrift. In het oorspronkelijke staat: je hebt de heilige letters geweten. Dat is: leren spellen. De eerbied voor de Schrift is met de moedermelk bijgebracht. Alleen de Schrift kan wijsmaken tot zaligheid, door het geloof hetwelk in Christus is. We moeten uit de Schrift ons dodelijk ongeluk leren kennen. Door Gods Geest geeft dat een verbroken en verbijzeld hart.

Voor onze ambtelijke bediening is maar één boek nodig. De Schriften, losse rollen die een eenheid vormen en daarom in enkelvoud de Schrift genoemd worden. Ingeblazen, ingeademd van God. Inspirata, van God gegeven, waardevol. Alle ketterijen zijn terug te voeren op een verkeerde Schriftbeschouwing. Buigen we nog voor God? Ook in Vlaardingen is de Schrift je wapen, woord voor woord en letter voor letter.

Het nut blijkt uit vier dingen voor de praktijk in het ambtelijk leven.

Tot *lering*, een predikant moet herder maar ook leraar zijn, je moet wat leren van een predikant. Altijd weer nieuwe dingen uit de Bijbel halen. Het wijst daarnaast op het gezag van het Woord tot *wederlegging* van dwalingen. Het is nuttig tot *verbetering*, eigenlijk staat er recht maken wat krom is. Ook nuttig tot *onderwijzing*/opvoeding van Gods kinderen in de standen van het geestelijk leven. De wasdom bevorderen vanuit de Schrift.

De knecht, hier 'mens Gods' genoemd, moet volmaakt zijn. Deze knechten worden geen heiligen, maar horen wel bij de HEERE. Ze zijn niet zonder zonden, maar worden toegerust tot alle goed werk als gebed, catechese, prediking, ziekenbezoek, etc. Alleen door de Schrift, en de dagelijkse omgang daarmee. Niet in ons zelf maar in Christus. Daar zou de gemeente van Vlaardingen goed mee zijn. Na bevestiging en handoplegging sprak de bevestiger ds. H. Brons en naaste familie liefdevol toe.

's Avonds deed ds. H. Brons intrede met Psalm 71: 16b als tekst.

Het thema: *Een voornemen tot een goede boodschap*

Verdeeld in twee punten:

1^e Geen eigengerechtigheid

2^e Een andere gerechtigheid

De dichter van Psalm 71 heeft een bood-

schap. Al jong mocht hij zoeken, evenals Timótheüs, David en Samuël. De HEERE zoekt juist jonge mensen. Is dat ook ons gebed en onze verwachting?

De HEERE komt met Zijn Woord en Geest krachtig werken. Hij wil er om gevraagd, gebeden zijn, juist in onze jonge jaren. Deze Psalm getuigt van grote nood en een roepen van de dichter in tijden van aanvechting. Hij mag God aanspreken op Zijn eer, uit de diepten van zijn bestaan, met weinig hoop en zelfs moedeloosheid. Hij wist de oorzaak daarvan: waren er geen zonden, dan waren er geen wonden. Het wonder is voor hem: maar U weet van mij! Hij heeft een adres. Hij kent het geheim van de Rotssteen.

Kunnen wij staan voor de HEERE? Adam kon dat wel voor de zondeval. Maar wij zondigen dagelijks. Het ontbreekt ons aan alles. De HEERE vraagt een volkomen heiligheid. Hij heeft recht op ons. Voor Luther werd die gerechtigheid van God een worsteling. Hij liep hierop vast. Het houdt ons een spiegel voor. Onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelij klee. De dichter weet van zijn tekort. Alles veroordeelt hem. Hij heeft straf verdiend en toch: roepen! Aan de ene kant veroordeling, de eis van Gods wet. Aan de andere kant verlangen naar die Rotssteen, om in te wonen. Naar Eén, Die alle gerechtigheid voldaan, verdiend en betaald heeft en deze nu uitdeelt. Red mij door Uw gerechtigheid! Dat is de gerechtigheid van een Ander, niet een gerechtigheid van mensen. Er is er maar Eén, Die hoog woont en Die laag wilde neerdalen, in Zijn Zoon, om te zoeken en te zaligen wat verloren was. Christus heeft aan het recht van God voldaan. Hij heeft de eer van Zijn Vader beoogd en de zaligheid van zondaren verdiend. Hij deelt die uit aan de Zijnen, ook in Vlaardingen. Hij gaat ons dan leren dat wij aan die eis niet kunnen voldoen. Hij leert een hongeren en dorsten naar de gerechtigheid van een Ander. Een liefde, verlangen om Die enige Naam onder de hemel gegeven te kennen. Als de HEERE spreekt, komt er verlangen. Ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen. Er is een gerechtigheid, Die redt. Onze nieuwe predikant weet zich gedrongen van deze gerechtigheid te spreken. Zoek het niet in deze wereld met onze gerechtigheid, maar kom met uw verloren leven. Wend u naar Mij toe! Dominee spreekt de wens uit zo een uitdeler te mogen zijn van die menigerlei genade Gods. Mag er gebed zijn en mag er weerklank zijn in de gemeente. Mag het werk in de gemeente zijn tot de eer van de Heere en tot zaligheid voor zondaren. Na de gebruikelijke toespraken en dankgebed legde de dominee voor de eerste maal de zegen op de gemeente.

Kerkenraad Geref. Gemeente Vlaardingen

VERSLAG VERGADERING CLASSIS THOLEN 14 SEPTEMBER 2015

Opening

Namens de roepende kerk van Ooltgensplaat opent ds. P.D. den Haan de vergadering op de gebruikelijke wijze. Hij memoreert o.a. de volgende gebeurtenissen in de classisgemeenten:

Middelharnis: 13 juli herdacht ouderling A. Looij zijn 40-jarig ambtsjubileum.
Ouddorp: 13 maart herdacht ouderling A. Jansen zijn 40-jarig ambtsjubileum.
Scherpenisse: 10 februari herdacht ouderling N. Rijstenbil zijn 30-jarig ambtsjubileum.
25 februari herdacht diaken W. Heijboer zijn 45-jarig ambtsjubileum.
St. Annaland: 15 maart herdacht ouderling J.G. van Vliet zijn 25-jarig ambtsjubileum.
Van 15 maart 1990 tot 19 juli 1998 was hij diaken en daarna tot heden dient hij als ouderling.
13 juni mocht Wim Heijboer gedenken 45 jaar kerkorganist van de gemeente te zijn.

Moderamen

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. S. Maljaars, preses, oud. M. de Geus, scriba, ds. P.D. den Haan, assessor, oud. P. de Bonte, assessor en oud. W. Roozmond, quaestor.

Ingekomen stukken

De Gereformeerde Gemeente van Middelharnis vraagt middels een schrijven aandacht voor de zeer matige opkomst bij gehandicapten diensten op Goeree-Overflakkee en op Schouwen.

De Classicale Evangelisatie Commissie vraagt de vergadering een vervanger te benoemen in de vacature die ontstaan is door het vertrek van ouderling J. Bosman.

De vergadering benoemt ouderling A. van Heinsberg van Nieuwe-Tonge, die deze benoeming aanvaardt.

Punten ter bespreking

a. *Verslag en verzoek Classicale commissie Stad aan 't Haringvliet.*

Ds. P.D. den Haan geeft, als assessor-preses, het verslag van de afronding rondom de samenvoeging van Stad aan 't Haringvliet met Middelharnis in bespreking.

De vergadering neemt de adviezen van de commissie over waarna de assessor-preses de leden van de commissie hartelijk dankt voor de werkzaamheden en daarbij de wens uitspreekt dat het in het toekomstige mocht blijken dat het alles Gods goedkeuring wegdraagt.

b. *Verslag Classicale commissie 'St. Philipsland'*

De preses geeft het verslag in bespreking waarbij ouderling G.D. Roeland van St.

Annaland een toelichting geeft. De commissie is van mening dat er, gelet op de omvang van de afdeling en de betrokkenheid van een groot deel van de afdeling, er geen onomkeerbare beslissing moet worden genomen, maar de ontwikkelingen nog een jaar lang af te wachten en D.V. volgend najaar nader hierover te spreken. Het is onmogelijk om voorspellingen te doen.

Na enige bespreking waarbij duidelijk het gewicht van deze ingrijpende zaak wordt gevoeld en door enkele afgevaardigden ook verwoord, wordt besloten het advies van de commissie te volgen. Door de vergadering wordt de waardering uitgesproken voor het vele werk dat de kerkenraad van Tholen reeds 3 jaar op zich neemt.

Ouderling H. Aarnoudse Azn. wijst hierbij op de hulp die vanuit andere gemeenten werd en wordt geboden en hoopt, indien nodig, hierop ook in de komende tijd een beroep te kunnen doen.

Met instemming van de vergadering wordt de samenstelling van de commissie enerzijds door het vertrek van ds. E. Bakker en anderzijds op verzoek van de kerkenraad van Tholen gewijzigd, zodat de commissie vanaf heden gevormd zal worden door ds. J. van Belzen, ds. S. Maljaars, ouderling H. Herweijer en ouderling G.D. Roeland.

Verdeling consulentschappen

In verband met het vertrek van ds. E. Bakker naar Veen is het voorstel om de consulentschappen als volgt te verdelen:

Ds. J. van Belzen: Dinteloord, Nieuwerkerk, Nieuwe-Tonge, Oude-Tonge, Scherpenisse en Tholen met de afdeling St. Philipsland.
Ds. P.D. den Haan: Middelharnis, Ooltgensplaat, Poortvliet en St. Annaland.
Ds. S. Maljaars: Dirksland, Herkingen, Melissant, Oosterland en Ouddorp.

De vergadering stemt in met deze verdeling.

Aanwijzing roepende kerk

De gemeente van Oosterland wordt aangewezen als roepende kerk voor de volgende vergadering, te houden 13 januari, 's avonds om 19.30 uur te Nieuwerkerk.

Sluiting

Ouderling P. de Bonte eindigt de vergadering op de gebruikelijke wijze.

Namens het moderamen: M. de Geus

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2015

Pag. 392, **gemeente WAGENINGEN.**

"Vacant" vervangen door:

Ds. H. van der Heiden,
West Breukelderweg 22b,
6721 MR Bennekom, tel. (0318) 414607.

Gesprek koning Willem-Alexander en breed beraad protestantse kerken

Maandag 5 oktober jl. had Koning Willem-Alexander in zijn werkpaleis Noordeinde een ontmoeting met het zogeheten Breed Beraad protestantse kerken (een Platform van een negental kerkverbanden met een totaal aantal (doop)leden van rond de 700.000). De sfeer was buitengewoon hartelijk en informeel; de ontmoeting had het karakter van een "echt" gesprek. Over de inhoud -zo is afgesproken- worden geen mededelingen gedaan.

Aan het gesprek namen namens het Breed Beraad deel, van links naar rechts op de foto: prof. dr. T.M. Hofman, drs. J.N. van de Poel (secretaris Beraad), drs. P.J. Ver-gunst en ds. F. Mulder (voorzitter Beraad). Het Beraad is verheugd en dankbaar dat deze bijzondere ontmoeting heeft mogen plaatsvinden.

Berichten

ZANGAVONDEN

Barneveld

Psalmzangavond, ter herdenking van de kerkhervorming, op **zaterdag 31 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Oude kerk te Barneveld. De te zingen psalmen zijn uit de berijmingen van Datheen en Revius. Ds. B.J. van Boven hoopt de opening, een meditatie en de sluiting te verzorgen. Organist: Wijnand Bos. Collecte t.b.v. de GBS en het Deputaatschap Bijbelverspreiding.

Capelle aan den IJssel

Datheensamenzangavond op **zaterdag 24 oktober**, aanvang 19.30 uur, in de Moria-kerk te Capelle aan den IJssel-West. Ds. A. Moerkerken hoopt de opening, een meditatie en de sluiting te verzorgen. Het orgel zal bespeeld worden door Pieter Heykoop. Collecte t.b.v. Adullam, Siloah en De Schutse,

Ede

Hervormingszangavond op **zaterdag 24 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Petra-kerk te Ede, m.m.v. het chr. mannenkoor

Ede en het tienerkoor Jedidjah uit Veenendaal. Bert Roest begeleidt de koren en de samenzang. Leiding: ouderling M. van Dijk van de Geref. Gemeente te Ede. Collecte t.b.v. aflossing kerkbouwschuld.

Gouda

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 24 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b, t.g.v. het 70-jarig bestaan van het gemengd koor Sursum Corda, aldaar, en de herdenking van de kerkhervorming. Collecte t.b.v. het Deputaatschap Bijzondere Noden (noodhulp vluchtelingen). Leiding: ds. G. Clements.

Puttershoek

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 24 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Puttershoek, Sportlaan 2a, m.m.v. het jongerenkoor Laudate Deum te Ridderkerk, het kinderkoor Laat het klinken te Puttershoek en twee instrumentalisten.

“

Vraag: Waaruit blijkt dat de Schrift het Woord van God is?

Antwoord: De Schrift bewijst door haar verhevenheid en zuiverheid dat zij het Woord van God is, maar ook doordat alle delen met elkaar overeenstemmen en alles tot doel heeft om God alle eer te geven. Daarnaast wordt dit ook bewezen door haar licht en macht om zondaren te overtuigen en te bekeren en om gelovigen te troosten en op te bouwen tot hun zaligheid. Maar alleen de Geest van God, Die door en met de Schrift getuigenis geeft in het hart van de mens, is bij machte om ten volle te overtuigen dat ze het waarachtige Woord van God is.

DE GROTE CATECHISMUS
VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden',
Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

Kerkdiensten

ZONDAG 18 OKTOBER 2015

Aagtekerke 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 uur stud. M.H. Schot en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 16.30 uur ds. J. Driessen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam-Noord 16.00 uur ds. S. Maljaars; Apeldoorn 10.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi en 15.30 uur ds. G. van Manen; Arnhem 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders en 18.00 uur ds. A. Verschuure; Barneveld-Centrum 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Benthuizen 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 10.00 uur ds. H. Paul en 18.30 uur ds. J.S. van der Net; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. C. Harinck; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. W. Silfhout en 16.30 uur stud. M.H. Schot; Capelle a/d IJssel-West 19.00 uur ds. W. Silfhout; De Valk-Wekerom 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 17.00 uur ds. M. Golverdingen; Den Helder 10.00 uur ds. G.J. van Aalst; Deventer 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Dinteloord 14.30 uur ds. J. van Belzen; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. G. Pater; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. L. Terlouw; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 17.00 uur ds. P. Mulder; Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 en 15.00 uur ds. J. van Laar; Enter 10.00 uur ds. A.P. Baaijens; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. J. Schipper; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.30 en 15.00 uur ds. A. Verschuure; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 14.30 uur stud. J. de Kok; Hilversum 19.00 uur ds. W. Visscher; Hoofddorp 9.30 uur ds. G. Heijkamp en 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Hoogeveen 17.00 uur ds. K. Boeder; Hoogvliet 10.00 uur ds. M. Golverdingen; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds.

J. IJsselstein; Kamperland 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Kapelle-Biezelinge 18.00 uur ds. L. Blok; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbedijke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leiderdorp 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Lelystad 19.00 uur ds. S. Maljaars; Marknesse 15.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Meeuwen 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. L. Blok; Melissant 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Middelburg-Centrum 14.00 uur ds. A. Schreuder; Middelburg-Zuid 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Mijdrecht 15.30 uur ds. J.S. van der Net; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur stud. J.B. Huisman; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. G. Beens; Nieuwerkerk 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. W. Harinck; Nieuwe-Tonge 10.00 en 18.00 uur stud. J. de Kok; Nijkerk 9.30 uur ds. S. Maljaars en 18.30 uur ds. A. Schot; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostburg 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterend 11.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 9.30 en 15.30 uur ds. H. Hofman; Opperdoes 16.00 uur ds. G.J. van Aalst; Ouddorp 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. P. Mulder; Poederloijen 18.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Poortugaal 18.30 uur stud. W. Mouw; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur stud. W. Mouw; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 19.00 uur stud. M.H. Schot; Rijssen-Noord 9.30 uur en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren en 14.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Rijssen-West 18.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Rilland-Bath 14.30 uur ds. C. Sonneveld en 18.30 uur ds. G.J. Baan; Rotterdam-Alexanderpolder 15.00 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten; Rotterdam-Centrum 19.00 uur stud. J.B. Huisman; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Scherpenisse 14.30 uur ds. S.W. Janse; Scheveningen 19.00 uur ds. J. Schipper; Sint Annaland 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. E. Bakker; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Vermeij; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. C. van

Ruitenburger; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westzaan 10.00 en 15.30 uur ds. A.J. Gunst; Wierden 9.30 en 18.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. G.J. Baan en 18.30 uur ds. H. Hofman; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 19.00 uur ds. M. Joosse; Zwolle 15.00 uur ds. P. Melis.

DINSdag 20 OKTOBER 2015

Dirksland 19.30 uur ds. M. Mondria; Kamperland 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Mijdrecht 19.30 uur ds. A. Schot; Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Opperdoes 19.30 uur ds. A.J. Gunst; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Soest 19.30 uur ds. B.J. van Boven.

WOENSDAG 21 OKTOBER 2015

Aalst 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Berkenwoude 19.30 uur ds. A. Verschuure; Brakel 19.30 uur ds. H. Hofman; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Gorinchem (GBS) 19.30 uur ds. P. Blok; Goudswaard 19.30 uur ds. A. Schot; Hardinxveld-Giesendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 19.45 uur ds. J. Schipper; Kapelle-Biezelinge 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Meliskerke 19.30 uur ds. K. Boeder; Nijkerk 19.30 uur ds. J. van Belzen; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Oostkapelle 19.30 uur (voor de zending) ds. G.J. Baan; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Poederloijen 19.30 uur ds. M. Mondria; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens; Zwijndrecht 19.30 uur ds. C. van Krimpen.

DONDERDAG 22 OKTOBER 2015

Dinteloord 19.30 uur ds. J. Schipper; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. C. van Ruitenburger; Naaldwijk 19.45 uur ds. M. Joosse; Ouddorp 19.30 uur ds. L. Terlouw; Scherpenisse 19.30 uur ds. A. Verschuure; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Uddel 19.30 uur (GBS-dienst) ds. G. Beens; Westkapelle 19.30 uur ds. J. van Belzen; Westzaan 19.30 uur ds. A. Schot.

VRIJDAG 23 OKTOBER 2015

Barneveld-Centrum 0.00 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; Klaaswaal 13.30 uur (huw.bev.) ds. G.J. van Aalst; Rijssen-Zuid 13.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Scherpenzeel 14.15 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 18 OKTOBER 2015

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. G. v.d. Breevaart; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Uitgesneden teksten div. modellen

Info: tel. 06-16870314 of mail
houtsnijderdikkenberg@kliksafe.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.: Relatieproblemen, Opvoedingsvragen, Gedragsproblemen, Traumatische ervaring(en), Gezinsproblemen, Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen), Arbeidsproblemen, Autisme Spectrum Stoornis

Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Te huur **DIJKWONING** in Dordrecht per november 2015 ivm verblijf in de VS. Jaren-30-huis, 100m2 perceel, 120m2 woonoppervlak. Beschutte tuin, 3 slaapkamers, ruime woonkamer en leefkeuken. Dichtbij NS-station, N3, kerk en centrum.
€ 950/mnd excl. GWE,
jaapjanspek@gmail.com

Voor Verantwoorde Boeken!
www.derooboeken.nl
078-6124081

Advertenties

De kerkenraden van de Gereformeerde Gemeenten te Rijssen geven met droefheid kennis dat na een periode van afnemende krachten door de Heere uit dit leven werd weggenomen hun geliefde oud ambtsbroeder

Arie van Beek

in de leeftijd van 86 jaar.

Met de hem geschonken gaven mocht hij in alle getrouwheid van 1981 tot 1992 onze gemeenten in de Zuiderkerk als diaken met de liefde van zijn hart in eenvoud dienen. De Heere stelde zijn dienstwerk onder ons nog tot rijke zegen.

Wij bidden de achterblijvende weduwe met haar kinderen, klein- en achterkleinkinderen en verdere familie de ondersteuning des Heeren toe in dit smartelijke verlies. Hij vervulde de lege plaats met Zichzelf en heilige deze roepstem in de kring van de familie en ook in het midden van onze gemeenten aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de: Gereformeerde Gemeente Rijssen-Zuid
ds. A. Schreuder, preses
J.W. Rietman, scriba

Gereformeerde Gemeente Rijssen-Noord
ds. C.A. van Dieren, preses
G.W. van de Maat, scriba

Gereformeerde Gemeente Rijssen-West
ds. J. van Laar, preses
A. ter Harmsel, scriba

Rijssen, 9 oktober 2015

**Woonruimte te huur, 1 à 2 pers.,
Kootwijkerbroek, v.a. november.**
Tel. 06 - 53 96 88 76.

**ROEMEENSE PANFLUITEN,
BLOKFLUITEN, MUZIEKSTAN-
DAARDS EN NOG VEEL MEER!**

R. Mulder - Staphorst
06-12610628 of 0522-474256

www.muldermuziekinstrumenten.nl

*Begraafenisonderneming
De Kloe*

Delkant 8 | 5311 CJ Gameren
Tel. 0418 - 56 21 74
www.begraafenisondernemingdekloe.nl

**Nieuwe Collectie
bij Klein Kleding**
Slidrecht - Zierikzee
www.KleinKleding.nl

**BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM**
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

**H. Heijkoop's
Houtsnijwerk**
Houtsnijwerk.nl
Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarque
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

**Stolk
orgels**

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52
www.stolkorgels.nl

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

VACATURE

Voor de hbo-opleiding van de CGO zoeken we voor de periode half februari t/m begin juni 2016 i.v.m. zwangerschap van de secretaresse een

Secretaris m/v

De taakomschrijving kunt u vinden op de website: www.cgo.nu/hbo-opleiding/vacatures. Voor inlichtingen kunt u bellen met de huidige secretaresse mevrouw C.W. Guiljam, tel. nr. 0344-785002 of met de directeur van de hbo-opleiding, de heer W.M. van der Wilt, tel. nr. 010-4510560.

Uw sollicitatiebrief met c.v. kunt u tot uiterlijk 1 november 2015 richten aan de directeur, Paradijssepark 21, 2904 PA Capelle a/d IJssel. E-mail: wmvanderwilt@cgo.nu

CURSUS GODSDIENSTONDERWIJS

I.v.m. werk **zoek ik woonruimte in Rhenen/Achterberg.**

Reacties naar 06-29913544.

Welkom bij
www.rachelshobbyshop.nl

Voor hobbyartikelen, babykado's, speelgoed. Ook op de familiedagen.

Gezocht huurwoning voor gezin met 3 kinderen, per 1 febr., omgeving **Barneveld**, tel. 06-51308521.

Boekhandel

De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355

www.boekhandeldezonnebloem.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Te huur in Kootwijkerbroek:

een vrijstaande woning met
3 slaapkamers en een flinke bergruimte
voor max. 1½ jaar. Tel. 0653405696.

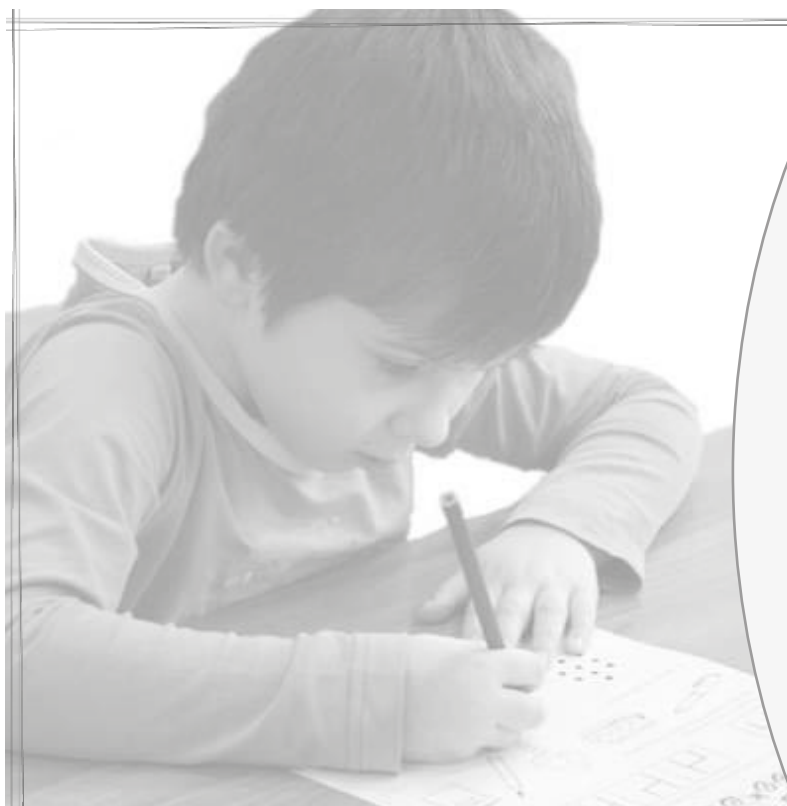

Te koop: luxe vrijstaande woning te Nieuw-Beijerland

Vraagprijs € 549.000 k.k.

- Landelijke omgeving
- Kindvriendelijke wijk
- Reformatorische kerken en school binnen loopafstand
- 7 slaapkamers, 2 badkamers, kantoor

Info: 06-38340397

VGS vereniging voor
gereformeerd
schoolonderwijs

Wat is de toekomst
van het
reformatisch onderwijs?

**Wij verzorgen graag
een lezing voor u!**

www.vgs.nl

begravenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Vakantiewoning "Haus Irmgard"

Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)

± 25 km vanaf de moezel en

± 25 km vanaf de Rijn. 25 slaapplekken, onderverdeeld in div. appartementen.

www.hausirmgard.nl

0049-67653799946

Te Koop

Boomgaard 1 Nieuw-Beijerland

Vraagprijs € 440.000 k.k.

- Vrijstaande woning met garage
- In de tuin houten fietsenberging en veranda
- 1 slaapkamer + badkamer beg. grond
- 4 slaapkamers + badkamer boven
- Goed onderhouden
- Kindvriendelijke wijk
- Vrij uitzicht

T 0186-691737

www.makelaardijdejong.nl

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Voor een zorgzame begeleiding

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster

Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Kampen wil graag in contact komen met kandidaten voor de functie van:

koster

Dit in verband met het vertrek van de huidige koster per 1 maart 2016.
Het aantal uren zal in overleg worden vastgesteld.

De volgende werkzaamheden vormen het takenpakket:

- Optreden als gastheer in en rondom het kerkgebouw
- Zorg voor het gebruiksklaar zijn van het kerkgebouw en verenigingsgebouw.
- Dienst doen tijdens de erediensten.
- Leiding geven aan klein onderhoud en schoon houden van de kerkelijke gebouwen en het terrein.
- Coördineren van de werkzaamheden van de hulpkoster en vrijwilligers

De volgende eisen worden belangrijk gevonden voor de functie van koster:

- Flexibele en dienstverlenende instelling
- Sociaal en communicatief vaardig
- Organiserend vermogen
- Kennis van de in gebruik zijnde techniek
- Flexibel omgaan met werktijden
- Belijdend lid van de Gereformeerde Gemeenten
- In bezit van BHV diploma, of bereid dit te halen

Aandachtspunt bij de sollicitatie is de eventuele brugfunctie die de nieuw te benoemen koster kan vervullen in relatie tussen de kerkelijke gemeente en de buurt waarin de kerk staat.

Voor nadere informatie over deze vacature kunt u contact opnemen met de huidige koster, de heer H. Schilder telnr. 038-3325727 / kosterbeukelaar@gergemkampen.nl, en/of met ouderling C.J. van den Belt, telnr. 038-3321837 / cjvdbelt@gergemkampen.nl

Deze advertentie wordt tegelijk in- en extern geplaatst. Bij gelijke geschiktheid wordt de voorkeur gegeven aan een kandidaat uit eigen gemeente. Een sollicitatiebrief met C.V. kan tot 31 oktober 2015 worden gericht aan de Kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Kampen, p/a scriba, de heer E. van den Broek, Jan van Arkelstraat 66, 8266 CP Kampen of per mail naar scriba@gergemkampen.nl

Cedrah Wonen, zorg en diensten vanuit een reformatische levensovertuiging

Kiezen voor een vertrouwde en beschermde omgeving

Ontdek wat
wij voor u kun-
nen betekenen
op cedrah.nl.

Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Rotterdam en omgeving.

Meer informatie? Bel naar 0118 67 66 00,
mail naar zip-info@cedrah.nl of ga naar cedrah.nl.

Cedrah
Wonen - Zorg - Diensten

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- bewind en executele

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden T 0344 745 104
M 06 19452290 info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

Wij zijn een verpleeghuis voor permanent en tijdelijk verblijf voor ouderen met een pg of somatische aandoening in een huiselijke en landelijke omgeving. Wij bieden ook dagbesteding. Eigen vervoer en rolstoelbus!

Wij verzorgen uw indicatie WLZ, ZVW ook PGB
Betaalbare zorg!

De Betuwehof Zorg

Rijnbandijk 57a
4043 JJ Opheusden
Fam. A.P. Hak
tel: 0488 - 443392
mail: info@betuwehof.nl
www.betuwehof.nl

STRESS
ONZEKERHEID
ROUW
AUTISME
HUWELIJK
VERLIES
OPVOEDING
SEKSVERSLAVING
ADHD

ABConsults
psychosociale hulpverlening
& advies
Albert Bronkhorst
06 108 355 95
www.abconsults.nl

TE HUUR!! In het buitengebied van Barneveld/ Lunteren: woning voor 1 of 2 pers. Bij interesse kunt u bellen naar 0342-420278.

Wilt u kleiner gaan wonen? V.a. 1 nov. komt er weer een huisje vrij bij Rijnwaard. Ook geschikt voor jongeren met enige begeleiding. Kijk op www.rijnwaard-waardenburg.nl of bel 0653933283 of 0418653773.

Energie Voor Kerken

Bedankt voor uw deelname!

Ruim 3.500 kerken en kloosters hebben zich inmiddels aangesloten bij het **inkoopcollectief Energie voor Kerken**.

Dankzij uw deelname kopen we gezamenlijk voordelig groene energie in.

Greenchoice is voor 2015-2016 opnieuw gekozen als onze energieleverancier. Met Greenchoice kiest u niet alleen voor groen, maar ook voor een goede service. Greenchoice is namelijk uitgeroepen tot klantvriendelijkste energieleverancier!

Ook interesse?

U kunt maandelijks instappen in het collectief. Kijk voor meer informatie op www.energievoorkerken.nl of neem contact op met Sonja Boer van Hellemans Consultancy.

☎ 030 767 01 21

✉ boer@hellemansconsultancy.nl

Het collectief Energie voor Kerken is een initiatief van CIO-K in samenwerking met energie adviesbureau Hellemans Consultancy.

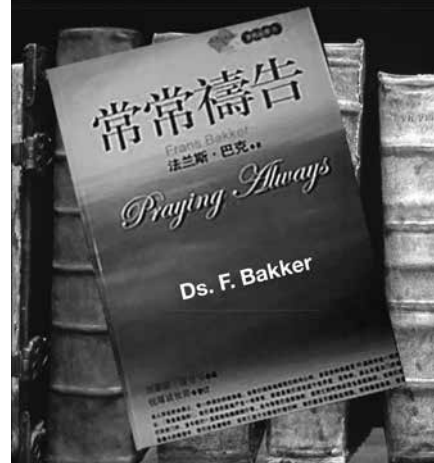

Uw voordelen:

- Scherpe groene energie tarieven
- Uitstekende contractvoorwaarden
- Transparante dienstverlening
- Optimale persoonlijke service

Dringend verzoek uit China

Grote vraag naar het boek **Gebedsgestalten**.

Helpt u mee aan een herdruk?

Stort uw gift op:
NL 02 INGB 0000 320 666
t.n.v. Stichting China
Hartelijk dank.

Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

WAT WEET HET DUITSE VOLK VAN DE ENIGE TROOST?

Hun eigen Heidelbergse zijn ze veelal kwijt! Helpt u ons hem weer terug te brengen?

Zie onze website www.svvhd.org voor informatie of bel 0345-58 08 10. Giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

Ambtskleding Herenkleding Trouwkostuums

Geerts
herenkleding
Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

HUDSON TAYLOR

Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Manchu rekent op u!

De kerk in China groeit. De Hudson Taylor Stichting ondersteunt met:

- Onderwijs
- Lectuur
- Toerusting
- Diaconaat

www.hudsonstaylor.nl

Help mee. Steun ons!
NL56 RABO 0347 3760 29

Agathos

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg**ondersteuning?

Agathos is een reformatische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis
kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een reformatische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl
of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

Begrafenisonderneming

De Jongh

H. de Jongh
P.H. van der Leer
D.D.E. Mellioste
M.K. Ligthart

*Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van alleen begravenissen.*

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611154
Waardenburg	0418 - 652039
Werkendam	0183 - 701017
Papendrecht	078 - 8200399
Nieuw - Lekkerland	0184 - 683838

Begrafenisverzorging Schutte-Versteeg, uit Papendrecht, en A. G. Boer, uit Nieuw - Lekkerland, zijn door ons overgenomen.

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

in- en verkoop
THEOLOGISCHE BOEKEN
www.boekhandelversprille.nl

Boekhandel en antiquariaat Versprille

Noordweg 11 Krabbendijke.
0113-502004. Maandag gesloten

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteuren: ds. B. Labee, ds. C. Neele

Meditaties

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131,
2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam

tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk
donderdag vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.

De Saambinder-abonnementen te
Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 13,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aan-
sprakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Waarom de hoogte van het traktement in de beroepsbrief?

Waarom wordt er in een beroepsbrief vermeld hoe hoog het traktement van de te beroepen predikant is? Is dat niet gevaarlijk omdat een predikant ook mens blijft? En hoe komt men tot de hoogte van een honorarium?

Behoorlijk onderhoud

De vraagsteller heeft terecht opgemerkt dat in elke beroepsbrief het traktement van de te beroepen predikant (of kandidaat) is opgenomen. Hoewel dat wat 'ongeestelijk' kan overkomen, moeten we er op wijzen dat het een gewoonte is geworden vanaf de tijd van de Reformatie. Op grond van de Heilige Schrift stelden onze vaders dat de gemeente -daarin door de kerkenraad vertegenwoordigd- een predikant zou voorzien in zijn levensonderhoud. De Heere Jezus spreekt als Hij Zijn jongeren uitzendt: 'want de arbeider is zijn voedsel waardig' (Matth. 10:10). Paulus schrijft in aansluiting daarop: 'Alzo heeft ook de Heere geordineerd dengenen die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven' (1 Kor. 9:14). En in de brief aan de Galaten lezen we: 'En die onderwezen wordt in het Woord, dele mede van alle goederen dengene die hem onderwijst'. Tijdens de synode van Antwerpen (1564) werd genotuleerd: 'Het zal goed zijn de kerken aan te manen om te voorzien in de noodzakelijke behoeften van hun herders'. De Dordtse Kerkorde - in onze gemeentekring nog altijd leidend - stelde in 1619 vast

in artikel 11: 'Aan de andere zijde zal de kerkenraad, als representerende de gemeente, ook gehouden zijn zijn dienaren van behoorlijk onderhoud te verzorgen (...)'.
 ✎

Adviesschaal traktement

Vanouds heeft men de zorg voor behoorlijk levensonderhoud aangeduid met 'traktement'. Waarschijnlijk komt dit van het Latijnse woord 'traktare' dat zoveel betekent als het 'middel waarmee men iemand onthaalt'. Onze Generale Synode heeft destijds op verzoek vanuit de kerkenraden adviesschalen ontwikkeld met een indexering aan de hand van het onderwijs. In deze adviesschalen spelen de leeftijd van een predikant of kandidaat en de grootte van de gemeente een rol. Voor de meeste gemeenten is deze adviesschaal, die jaarlijks door ons Deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening onder de aandacht wordt gebracht, richtinggevend bij de vaststelling van het traktement. Maar meer dan een advies is het niet. Bijzondere factoren, zoals de gezinsgrootte van een predikant, kunnen een reden zijn om hiervan af te wijken. Mede in het licht van de vele arbeidsuren zijn de bruto-bedragen die de beroepsbrieven vermelden niet onredelijk.

Bijzondere liefde

Het is niet helemaal onbegrijpelijk dat de vraagsteller vanuit de gedachte 't is ook maar een mens' bang is dat het traktement van invloed kan zijn bij het al dan niet aannemen van een beroep. Een mensje uit het stof, ook een dienaar van het goddelijke Woord, is zichzelf niet toevertrouwd. Graag sluiten we bij Wilhelmus à Brakel aan die in de Redelijke Godsdienst schrijft over mensen die niet inwendig geroepen zijn en dus het gewicht van het ambt niet gevoelen. Hij raadt hen 'te stoppen, al moest hij zijn brood bedelen'. Ware dienaren hebben een bijzondere liefde tot Christus, Zijn kerk en zielen. Vanuit die liefde 'moeten ze zichzelf beijveren om de onbekeerden uit het vuur te rukken en de bekeerden te versterken, te vertroosten en om hun gedurig zielenvoedsel te geven'. Zulke herders geve ons de Heere! Op de plaats waar de Heere ze vrijmachtig wil hebben (DL 1, 3). Ongeacht hun traktement...
 ✎

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van 'De Saambinder' kun jij/kunt u mailen naar b.labee@kliksafe.nl of opsturen naar Kerkewijk 115a, 3904 JA VEENENDAAL. Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor al onze lezers, volgt publicatie in een nummer van 'De Saambinder'. Graag wel wat geduld.